

CELLOVENSKE

vestnik

Letnik XXIX.

Celovec, petek, 26. julij 1974

Štev. 30 (1669)

Ob dnevu vstaje slovenskega ljudstva — vsa podpora zamejskim Slovencem

Preteklo nedeljo so v Sloveniji praznovali dan vstaje slovenskega naroda. Ob tej priložnosti so po vsej Sloveniji imeli spominske proslave, na katerih so počastili spomin na oboroženi spopad s Hitlerjevim fašizmom. Temu nasilju so se uprli tudi koroški Slovenci in v tej borbi doprinesli svoj delež. Proslave v Črni in v Komatevri pri Jezerskem so se udeležili tudi člani Zveze koroških partizanov.

Slavnostni govor na osrednji proslavi dneva vstaje v Lovrencu na Pohorju je imel predsednik predsedstva skupščine SRS Sergej Krajgher. Govornik se je v svojih izjavah baval z dosežki, ki so jih jugoslovanski narodi v preteklih tridesetih letih dosegli, nato pa je govoril o napetosti na bližnjem vzhodu in na Cipru, kjer ravno doživljamo, da imperializem še živi in da so mu vse napredne, neuvrščene in socialistične države trn v peti. Sergej Krajgher pa je ob tej priložnosti govoril tudi o položaju slovenskih manjšin v Avstriji in Italiji in tozadevno izjavil:

V naših dveh sosednjih državah, v Italiji in Avstriji so na delu revanšistične, iredentistične ali velikomnoške sile, pa tudi še druge sile in interesi, ki jim ne gre v račun urejanje odprtih vprašanj v odnosih z našo državo in ki so v zadnjih letih dvignile glave. Resnično nam vzbujajo zaskrbljenost in obžalovanje dejstvo, da vladi Italije in Avstrije stalno popuščata tem silam.

Glede manjšin smo s svoje strani z ureditvijo položaja italijanske narodne skupnosti pri nas pokazali, našo odločnost, da jim zagotavljamo isti položaj kot drugim občanom Jugoslavije in še posebno varstvo. V odnosih med sosednjimi državami se je v praksi pokazalo, da postanejo manjšine v resnici lahko most preko katerega se narodi zblizujejo. Saj tudi zagrizeno rovarjenje neofašističnih in iredentističnih sil v Italiji ni moglo preprečiti stalnega, čeprav počasnega in nepopolnega utrjevanja položaja slovenske manjšine v Benečiji-Juljski krajini in reševanja problemov obmejne prebivalstva, kakor tudi o mnogih vprašanjih ugodnega razvoja odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

Zato sta s tem v zvezi omembe vredna dva dogodka: Pred kratkim sta končala v Ohridu seminar OZN o pospejevanju in varstvu človekovih pravic nacionalnih, etničnih in drugih manjšin, v Trstu pa konferenca o manjšinah, ki jo je organizirala tržaška pokrajina. Oba dogodka sta vsebinsko med seboj povezana. Pomembna sta za reševanje položaja manjšin v svetu, kar je v interesu miru in mednarodnega sodelovanja. Tako na ohridskem seminarju kot na tržaški konferenci je prevladovalo mnenje, da je ka-

kršnakoli oblika asimilacije nasprotna človečanskim pravicam, ki so zapisane v ustanovni listini OZN. Za urejanje položaja Slovencev v Italiji in na avstrijskem Koroškem je pomembno stališče, ki je prevladalo tako v Ohridu kot v Trstu, da je treba v ustavah, zakonih in mednarodnih pogodbah zapisane pravice manjšin uresničevati.

Zdi se nam potrebno poudariti dejstvo, da so imeli Slovenci v Italiji kot tudi koroški Slovenci možnost privrati odkrito in obširno spregovoriti o svojih problemih pred mednarodno javnostjo, kakor so o svojem neresenem položaju spregovorili tudi predstavniki drugih manjšin v Evropi in v svetu. Pri tem je spodbudno, da organizatorji konference v Trstu niso dopustili nastopa predstavnikom tistih krogov na Tržaškem (ezuli), ki kalijo dobrososedske odnose med Italijo in Jugoslavijo in predstavnikom takimenovanih vindšarjev na Koroškem, kot žalostnemu zaplodu hitlerjevega nasilja, ki pa ga vojna Avstrija žal še vedno vzdržuje pri življenju. Na konferenci je prišlo do veljave stališča, za popolno in takojšnjo zaščito manjšin, ki so ga zastopali demokratično usmerjeni politiki in znanstveniki v nasprotju s stališčem o postopnem reševanju problemov manjšin.

Spričo zaključkov obeh mednarodnih srečanj je toliko bolj nesprijemljivo stališče avstrijskih uradnih predstavnikov, po katerem je Avstrija svoje obveznosti iz državne pogodbe do Slovencev že izpolnila. Vsi pa vemo in tudi o tem je bila mednarodna javnost na teh srečanjih obveščena, da Avstrija svojih obveznosti, ki zadevajo ures-

ničevanje pravic slovenske in hrvaške narodne skupnosti, ne izpolnjuje. Dogaja se, da ostaja delovanje posebnih avstrijskih vladnih ustanov, kot je kontaktni komite pri predsedniku avstrijske zvezne vlade Kreiskem, brez rezultatov, politične stranke Avstrije, razen Komunistične partije, pa zahtevajo preševanje manjšine kot pogoj za kakršnokoli uresničevanje sprejetih obveznosti in ta pogoj postavljajo skoraj dve desetletja po podpisu avstrijske državne pogodbe. O takih pogojih avstrijske državne pogodbe ne govori. Zato ni mogoče razumeti teh zahtev drugače kot nadaljnje zavlačevanje in zapletanje reševanja tega vprašanja

z namenom, da se obveznosti ne izpolnjujejo tako, kot so bile sprejete, po drugi strani pa hočejo manjšino izolirati od avstrijskega političnega življenja. Posebno značilno za stanje v socialistični stranki Avstrije je to, da se taki kratkovidni politiki pridružujejo danes celo nekatere sile, skupine in organizacije v socialistični stranki sami. Izolacija pa pomeni v bistvu drugo obliko preševanja. Pred bližajočimi se volitvami so take tendence Slovincem v Avstriji še posebej nevarne. Tudi reševanje drugih odprtih vprašanj, od katerih so nekatera stara že desetletja, se ne premakne oziroma se nenehno odlaša ali podaljšuje. Kljub vsemu temu se tudi

z Avstrijo odnosi v celoti razvijajo. To je naravna posledica geografske lege obeh držav, komunikacijskih povezav in tradicionalne povezanosti gospodarstev, razvoja turizma, zaposlovanja naših delavcev v Avstriji, pa tudi mednarodnega položaja Avstrije. Zato je v resnici zažudujoče, a vendar značilno za politični položaj v Avstriji in za njeno zunanjo politiko, da v skoraj dvajsetih letih po podpisu državne pogodbe ne kaže posebne vloge za urejanje tistih obveznosti, katerih rešitev bi prispevala k medsebojnemu zaupanju za neovirano sodelovanje v skupnem interesu obeh držav ter miru in varnosti v Evropi.

Koroški Slovenci odločno zahtevamo, da se čimprej uredi vprašanje slovenskega kulturnega referata

Predsednik Slovenske prosvetne zveze Hanzej Weiss je na proslavi 70-letnice obstoja Slovenskega prosvetnega društva „Svoboda“ v Logi vasi kot predstavnik centralne kulturne organizacije jubilejnemu društvu izrazil iskrene čestitke in ob tej priložnosti zavzel stališče k nekaterim kulturno političnim vprašanjem. Iz njegovega govora povzemamo glavne misli.

Naj ostane vedno živ spomin na prizadevne ustanovitelje in na vse tiste, ki so skozi 70 let vse do danes skrbeli, da je ostala živa slovenska beseda in da še danes odmeva domača slovenska pesem od jezera do vrh planin čez Logo vas. Vsem tem gre tem večja zahvala, ker se zajeda moderni germanizator — tujski promet vse močnejše v te naše kraje in je gospodarska premoč tujca pokupila najlepše kraje na obalah naših jezer in na razglednih točkah naših gor in gora. Zato ima Slovensko prosvetno društvo v Logi vasi danes in v bodoče še velike naloge, da ohrani vsaj še žive vrednote jezika, pesmi in šeg pa tudi podjetnosti in — rekel bi — značaj trme, ki vztraja v borbi in noče kloniti, kadar gre za pravice in to za najosnovnejše življenjske pravice domačega avtohtonega ljudstva! Tej podjetnosti in trmi je postavil spomenik naš največji koroški pisatelj Prežihov Voranc v svoji povesti „Kadar Zilga noj Drava nazaj potače“, v kateri omenja tudi Logo vas, kjer je hodil in opazoval delo in ljudi in je to Prežihovo pot preverjal do zadnjih dni svojega življenja zadnji predsednik tovariš Kakl Maks, kateremu se tukaj naknadno zahvaljujemo za vse njegovo prizadevanje, ker v svoji skromnosti ni želel, da bi se mu zahvalili na grobu.

Mislím, da je 70-letnica slovenskega prosvetnega društva, torej dokaz 70 let organiziranega kulturnega delovanja in ustvarjanja v občini, kjer je pred več kot 100 leti bil prvi slovenski tabor na Koroškem in kjer so naši predniki postavili prvi široki nacionalni program in zahtevali enakopravnost slovenskega jezika v šolah, uradih in pred sodišči vzrok dovolj, da spregovorim h nekaterim splošnim in širšim kulturnim problemom naše narodne skupnosti.

Tu bi se dotaknil najprej in v prvi vrsti vprašanja slovenskega kulturnega referata pri Koroški deželni vladi. Kakor znano, je bivši deželni glavar Sima še pred svojim odstopom s pričetkom tega leta ugodil dolgoletni upravičeni zahtevi koroških Slovincem in ustanovil pri koroški deželni vladi poseben referat za kulturna in splošno narodna vprašanja koroških Slovincem pri Koroški deželni vladi. Urad še ni začel delati, pa je bil na zahtevo ljudske stranke z nastopom novega deželnega glavarja Wagnerja takoj sistiran in še danes čaka na novo službeno navodilo. Koroški Slovenci odločno protestiramo proti takemu zadržanju, ker vidimo v tem skrajno pomanjkanje razumevanja za naše kulturne težnje in kulturne potrebe, ki prav tako, kakor kulturna dejavnost večinskega naroda zahtevajo v današnji družbi javno pomoč in gotovo koordinacijo in usmerjanje tudi v smislu državne in deželne kulturne politike, ki velja razumljivo tudi za nas državljane slovenskega jezika. Ugotoviti namreč moramo, da smo na tem področju vse od leta 1920 v resnici prava pastorka koroške kulturne politike, saj se vse do danes

noben kulturni urad dežele in tudi zvezni referent za ljudsko izobraževanje ni zanimal za slovenske kulturne potrebe. Zato je tem manj razumljivo, da je koroški deželni glavar takoj protestiral, ko so predstavniki obeh osrednjih organizacij na zadnji seji kontaktnega komiteja na Dunaju od zveznega kanclerja zahtevali, da bi prešle agende zveznega referenta za ljudsko izobraževanje, v kolikor zadevajo slovenske kulturne težnje, na vodjo slovenskega kulturnega referata pri koroški deželni vladi. To je tem manj razumljivo, ker je deželni glavar doslej vedno postavljaj, da je reševanje manjšinskega vprašanja stvar zveze in zaradi tega v tem vprašanju noče postati iniciativen, v tem primeru pa je pri izrecno zvezni zadevi postal iniciativen, ne v smislu podpore slovenskih kulturnih potreb, ki jih je vlada doslej zanemarjala, marveč na škodo in proti upravičnim zahtevam slovenske narodne skupnosti.

Koroški Slovenci zato odločno zahtevamo, da se čimprej uredi vprašanje slovenskega kulturnega referata v smislu zahtev in potreb slovenske narodne skupnosti na kulturnem področju in da se vodi tega referata izročijo tudi agende zveznega referata za ljudsko izobraževanje, v kolikor se tičejo kulturnih potreb naše narodne skupnosti. To nam gre po ustavi, zlasti pa tudi v smislu § 4 člena 7 državne pogodbe, ki, kakor se vidi na tem primeru, nikakor še ni rešen, kakor je to ponovno trdil opazovalec urada zveznega kanclerja na mednarodni konferenci o manjšinah v Trstu.

Tudi na področju vzgoje odraslih in politične vzgoje imamo koroški Slovenci svoje zahteve. Čeprav smo se z vlogo obrnili na zvezno vlado, da se upoštevajo pri zakonu o vzgoji odraslih tudi tozadevne potrebe slovenske narodne skupnosti, se to ni upoštevalo. Pa tudi v osnutku zakona, ki naj bi urejal politično vzgojo, ni videti določila, ki bi predvideval splošne manjšinske potrebe na tem področju. Zato priглаšam tukaj s te proslave 70-letnega organiziranega kulturnega delovanja in ustvarjanja v občini prvega slovenskega tabora zahteve koroških Slovincem, da država pri urejanju vzgoje odraslih in politične vzgoje misli in skrbi tudi za manjšine, ki so na tem področju najbolj potrebne pomoči in skrbi.

Na koncu še nekaj! Koroški Slovenci stojimo pred tem, da bomo dobili kulturni dom v Celovcu. V to svrhu so osrednje politične in kulturne organizacije že ustanovile posebno društvo „Kulturni dom“ s sedežem v Celovcu in se bodo, ko bo te dni dokončno kupljeno zemljišče in določena lokacija, letos jeseni obrnili na vsa društva in vse slovensko ljudstvo na Koroškem, pa tudi na koroško deželno vlado in zvezno vlado ter na matični narod in bratske narode za pomoč in podporo. To je brez dvoma ena največjih kulturnih akcij koroških Slovincem v zadnjih 10 letih. Društvo in vas vse zato pozivam, da se vključite v akcijo za izgradnjo kulturnega doma v Celovcu, ki naj bi kot koroško slovensko kulturno središče usmerjal in koordiniral vse raznolike kulturne, znanstvene in umetniške dejavnosti naše narodne skupnosti.

Vojaški hunti na Cipru in Grčiji odstopili

V zadnjih dneh je po več kot desetdnevem nasilnem prevzemu vlade na Cipru, prišlo do pomirjujočega prevrata. Vojaška hunta, ki je strmoglavila predsednika ciprske republike Makariosa in s tem sprožila sovražnosti tako na oloku kot med Turčijo in Grčijo. Kot znano je po neuspešni politični intervenciji turška vojska izvedla invazijo na Ciper. Kmalu zatem je vojaška hunta na Cipru odstopila, kar je privelo tudi do odstopa vojaške hunte v Atenah, katere je brez dvoma bila povzročitelj prevrata na Cipru. Medtem so se pričele diplomatske aktivnosti na mednarodni ravni. Prišlo je do sklenitve premirja in že danes se bodo vladni predstavniki Turčije, Grčije in Velike Britanije ter zastopniki OZN sestali v Ženevi, da uredijo položaj na Cipru.

Kot kaže se bo predsednik Makarios vrnil na Ciper, vendar je to odvisno od izida plebiscita, ki ga bodo glede novih razmer na sredozemskem otoku izvedli. Tudi bivši grški kralj Konstantin je izrazil željo, da bi se vrnil v domovino. Po odstopu vojaške hunte je prevzel vlado Karamanlis, ki je pred sedmimi leti bil izgnan iz domovine. Takrat je Grčijo moral zapustiti mnogo naprednih politikov, umetnikov in kulturnih delavcev, ki se že vračajo v Grčijo. Kot znano, je grško ljudstvo odstop fašistične vlade, ki je sedem let izvajala krvav teror nad grškimi demokrati, navdušeno pozdravilo.

Dr. Franci Zwitter v Trstu o „manjšinski zaščiti koroških Slovencev“

POŠIROKEM SVETU

NEW YORK. — Dnevnik „New York Daily News“ piše, da je prišel do imen 123 bivših nacistov, ki so osumljeni, da so bili vojni zločinci in danes mirno živijo v Združenih državah. Časopis poudarja, da so med temi imeni tudi imena bivših poveljnikov nacističnih koncentracijskih taborišč ter imena nacističnih funkcionarjev in pri tem dodaja, da mirno in bogato živijo v tej deželi. Newyorški dnevnik naglašja, da seznam, s katerim razpolaga, sicer zdaleka ni popoln, hkrati pa omenja urad za vseljevanje ter razne druge ustanove, ki da za to dobro vedo in da je v ZDA na tisoče nemških naseljencev, ki so osumljeni, da spadajo na seznam vojnih zločincev.

Omenjeni list piše, da je teh 123 oseb „obtoženih, da so imele glavno besedo pri smrti sto tisoč oseb“.

KALKUTA. — Predstavnik indijskega ministrstva za zdravstvo Amija Kisku je sporočil, da je letos zaradi črnih koz v Indiji umrlo več kot 20.000 ljudi in da ne bi mogel reči, da je ta nevarna bolezen že pod nadzorstvom. Največ jih je umrlo v zvezni državi Bihar (17.000). V Zahodni Bengaliji so črne koze zahtevale 1.700 življenj, v Amasu za 500.

Sirjenje te bolezni so nekoliko zaustavili v Zahodni Bengaliji, kjer je vlada ob meji z zvezno državo Bihar organizirala več zdravstvenih postaj za cepljenje.

Tem postajam pomagajo močne policijske sile, ker se številni prebivalci te države ne pustijo cepiti iz verskih razlogov in zaradi vraževernosti.

SOFIJA. — Prejšnji četrtek so vključili v enotni energetski sistem v državi prvo jedrsko elektrarno v Bolgariji. Njena zmogljivost znaša 440 megavati. Ta elektrarna, ki stoji v Kozloduju pri Donavi, ima še en reaktor z enako zmogljivostjo, ki bo pričel obratovati konec prihodnjega leta. Graditvi so začeli tudi že drugo fazo, v kateri bodo montirali še dva reaktorja, tako da se bo do leta 1978 instalirana moč povečala na 1760 megavatov.

GDANSK. — Po štiriletnem delu kakih 100 poljskih, švedskih, japonskih, in drugih podjetij so prejšnji četrtek v Gdansk odprli severno pristanišče — največje poljsko in eno največjih na vsem Baltiku, ki bo imelo v prvi etapi zmogljivost 13 milijonov ton razsutega in tekočega tovara. V prihodnjih 15 letih se bo zmogljivost tega pristanišča povečala še za več kakor petkrat.

HOUSTON. — Upravnik oddelka kongresne knjižnice ZDA za raziskave na področju znanstvene politike dr. Charles Sheldon je izjavil, da ZSSR vlaga ogromna finančna sredstva v raziskovalne namene, da bi prva poslala vesoljsko ladjo s človeško posadko na enega od planetov. Upravnik te biblioteke, ki je znan strokovnjak za vesoljske raziskave v ZSSR, je povedal, da pri tem sodeluje tudi cela vojska znanstvenikov. Dodal je, da je težko natančno napovedati, kdaj bi Sovjetski zvezi uspel ta podvig, vendar pa naj bi po njegovih besedah ZSSR do konca tega stoletja ljudi poslala na Mesec in Mars.

Dr. Sheldon meni, da bo ZSSR najkasneje v dveh letih začela graditi stalno postajo v zemeljski orbiti.

KRASNODAR. — V planinah severnega Kavkaza so odkrili okostje kita cetoteriusa. Odkritje še enkrat potrjuje hipotezo sovjetskih znanstvenikov, da so bili pred kakimi milijoni leti Azovsko, Črno in Kaspijsko morje združeni v en sam velik vodni bazen.

Meter pod površino so paleontologi iskali okamenela kosti cetoteriusa, dolgega 4,5 m. Dobro so ohranjeni vrat, rebra in plavut tega morskega sesalca. V raznih krajih severnega Kavkaza pogosto naletijo na fosile morskih živali, rib, mehkužcev in rastlinja.

ABIDIJAN. — V 25 letih zakona je Abu Katara rodila 20 dečkov in deklic in ima rekord ne samo na Slonokoščeni obali, ampak verjetno tudi v vsej Afriki. Abu Katara je slavila pred kratkim svoj 40. rojstni dan. Odkar se je poročila, rodi redno vsake 14 mesecev. Njen najmlajši sin se je rodil pred tremi tedni, najstarejša hčerka ilisita (ima 24 let) je poročena in ima sama že tri otroke. Če bi hčerka tako nadaljevala, bi verjetno celo presegla materin rekord.

čila na papirju in še tako lepe obljube pa ne zadostujejo in so, kakor je pravilno poudaril Ermacora na letnem zborovanju raziskovalnega inštituta za Podonavje leta 1965 v Innsbrucku, v resnici „namenjene le optiki za lahkoverne“.

V svojem referatu o „manjšinski zaščiti koroških Slovencev“, ki je na razpolago v slovenščini in nemščini, se dotikam predvsem problematike zaščite.

Kakor je stanje vsake manjšine povsem svojstveno, pogojeno iz njenega zgodovinskega razvoja in po družbi, v kateri živi, tako je seveda tudi problematika zaščite pri vsaki manjšini ali narodni skupnosti drugačna, zaradi česar po mojem mnenju tudi ni, niti ne more biti za zaščito vseh manjšin enotnega, enakega koncepta. V tem je tudi problematika raznih mednarodnih konvencij in deklaracij o tem vprašanju, ki je zlasti v sodobnem času spet predmet tudi mednarodnega zanimanja.

Dovolite mi, da Vam v začetku najprej podam kratko sliko o koroških Slovencih: Koroški Slovenci živijo od časa svoje naselitve v šestem stoletju avtohtono na svoji podedovani zemlji v južnih predelih zvezne dežele Koroške. Gre za več ali manj strnjeno ozemlje, ki ga razblijajo zgolj prometne žile ter mesta in trg, kjer se je s tujim uradništvom pričelo raznarodovanje. Po krogu ljudi, ki jih pritegne koroška slovenska kulturna dejavnost in po uporabi slovenskega jezika v cerkvenem bogoslužju je število koroških Slovencev mnogo večje kakor ga izkazujejo razna ljudska štetja in različne avstrijske statistike. Po gospodarski in socialni strukturi je do pred kratkim med koroškimi Slovenci prevladal kmečki element, ki pa, kakor povsod po svetu, nazaduje in se umika strukturi sodobne industrijske in turistično-gospodarske družbe.

Za zaščito te narodne skupnosti torej gre in je zato razumljivo, da je njeno nacionalno predvsem tudi socialno vprašanje.

Predstavnika avstrijske vlade sta tako v komiteju za odpravo vseh vrst rasne diskriminacije OZN v aprilu letošnjega leta in zadnje dni na manjšinskem seminarju OZN v Ohridu podala izčrpno in podrobno poročilo o notranje-državnih, to je nacionalnih, kakor tudi o mednarodnih določilih v zaščito etničnih, narodnih, jezikovnih in drugih manjšin v Avstriji, nista pa se dotaknila v ničemer problematike izvajanja teh določil, tako da iz poročil nikakor ni razvidno dejansko stanje manjšin v Avstriji. Zato sta tudi obe osrednji slovenski organizaciji — Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem — kot predstavnici slovenske narodne skupnosti na Koroškem ti poročili zavrnila in zavzeli do njih kritično stališče.

Če to tukaj omenjam, s tem nikakor nečem obtoževati Avstrije, marveč samo opozoriti na problematiko zaščite neke narodne skupnosti v formalno pravnem smislu in v praktičnem izvajanju.

Priznanje in dejansko upoštevanje le dvomljivega števila Slovencev, kakor ga navajajo ljudska štetja, sta očitno vzrok za postopke avstrijskih oblasti pri reševanju odprtih vprašanj slovenske narodne skupnosti v naslednjih pogledih:

1. da tolmačijo vsa določila v korist manjšin kar moč najbolj restriktivno in s tem zožijo stvarno področje zaščite;
2. da priznajo le individualno zaščito posameznega člana narodne skupnosti in ne kolektivne — to je zaščite narodne skupnosti kot celote;
3. da zožujejo obveznosti iz državne pogodbe glede zaščite manjšin le na dolžnost preprečitve diskriminacije, nikakor pa ne na pospeševalno manjšinsko pravo;
4. da gledajo kriterije pripadnosti k narodni skupnosti zgolj v priznanju k tej in ne tudi v objektivnih dejavnostih;
5. da nočejo razširiti manjšinsko zaščito na vse avtohtono naseljeno ozemlje slovenske narodne skupnosti, marveč hočejo krajjevno območje take zaščite šele ugotoviti na osnovi priznavalnega načela potom takoimenovanega ugotavljanja ali preštevanja manjšine;
6. da kljub mednarodni obveznosti poudarjajo, da je stvar pravne zaščite manjšine zgolj notranje avstrijska zadeva in ne tudi vprašanje izpolnjevanja mednarodnih pogodb in da ima torej brez dvoma tudi zunanje politični aspekt in končno
7. da zagovarjajo le drobtinčarsko, postopno reševanje in odklanjajo celotnostno, kompleksno rešitev.

Na teh pogledih in načelih, ki so vsa v korist večine in več ali manj v škodo manjšine, sloni vsa avstrijska manjšinska politika. Le tako je razumljivo, da zlorabljajo tudi nenačrtni pojav tako — imenovanih „vindišarjev“ proti slovenski narodni skupnosti: torej

pojav vindišarjev, to je več ali manj narodno nezavednega dela slovenske narodne skupnosti, ki se ali iz šolsko-vzgojnih ali pa iz gospodarsko-socialnih vzrokov in iz zgodovinskihkušenj nagiba k nemško govorečemu ljudstvu ali pa vsaj zavestno ni več vključen v kulturno in narodno življenje slovenske narodne skupnosti, kateri po rojstvu in jeziku pripada. Problem „vindišarjev“, ki jezikovno brez dvoma spadajo v slovensko jezikovno skupnost, ki pa jih nemški nacionalisti zlasti po drugi svetovni vojni poskušajo umetno pretvoriti v posebno narodnostno skupnost odnosno manjšino, je morda glavni vzrok, da na Koroškem od leta 1920 vse do danes ni prišlo do znosne in sprejemljive rešitve vprašanja koroških Slovencev.

Medtem ko avstrijska vlada to skupino enostavno prišteva k nemškogovorečemu ljudstvu, kakor to prikazujejo ljudska štetja po drugi svetovni vojni in s tem posnemajo nacistične metode ljudskih štetij, slovenski narodni skupnosti odrekajo pravico prizadevanja, da bi ta več ali manj nezavedni del spet približala slovenski kulturi in svojemu ljudstvu. Tej nameri — torej da bi to prizadevanje slovenske narodne skupnosti preprečili — služi zlonamerno razlikovanje članov slovenske narodne skupnosti v takoimenovane zavedne, o katerih zveslbi do države in domovine se dvomi, in v takoimenovane „vindišarje“, ki so v vsej propagandi prikazani kot „heimattreu“ odnosno domovini zvesti v nasprotju do zavednega dela slovenske narodne skupnosti, ki se kakor vsaka narodna skupnost priznava h kulturi svojega matičnega naroda. Razumljivo, da je v takem vzdušju vsaka povezava z matičnim narodom, ki je danes nesporno priznana pravica vsake narodne skupnosti, ožigosana takoj kot izdajstvo domovine in je to najbolj poceni način ustrahovanja slovenske narodne skupnosti pri njeni borbi za pravice, ki ji gredo.

V tej luči je zato tudi navidezno demokracično načelo takoimenovane „pravice staršev“ pač le sredstvo pritiska na starše in za vzgojo pristojne, da ne bi prijavili svojih otrok k slovenskemu ali dvojezičnemu pouku, kakor to predvideva takoimenovani manjšinski šolski zakon z dne 19. 3. 1959. Le tako je tudi razumljivo, da po tej šolski ureditvi najmanj 2/3 slovensko govorečih otrok ne uživa pouka v materinščini, ki jo deklaracija otrokovih pravic OZN označuje „kot najboljše sredstvo za pouk otroka“, obratno pa je neupoštevanje materinščine pri osnovnem pouku brez dvoma diskriminacija v smislu mednarodne konvencije za odpravo vseh vrst rasne diskriminacije. V isto smer diskriminiranja kažejo tudi poskusi povezovanja reševanja odprtih vprašanj slovenske narodne skupnosti s takoimenovanim „ugotavljanjem manjšine“. To je težnja, ki kakor ugotavlja tudi avstrijski znanstvenik in manjšinski teoretik Ermacora, izvira iz fatalne ideje, ki jo je vlekel celotna hipoteza obravnavanja narodnostnih vprašanj v avstro-ogrski monarhiji s seboj, namreč fatalna ideja izrabljanja golega priznavalnega načela za zreduciranje narodne skupnosti s takoimenovanim „ugotavljanjem manjšine“, ki pa ni uspela niti v monarhiji,

niti v prvi republiki in ki jo je v očigled zahteve po tajnem glasovanju — tako Ermacora — „tudi danes smatrati kot anormalno“. (F. Ermacora, Die Volksabstimmung 1920 in Kärnten als Modell der Anwendung des Selbstbestimmungsrechtes in der Völkergemeinschaft).

Kljub temu je tako ugotavljanje predvideno v takoimenovanem manjšinskem šolskem zakonu in v zakonu o uporabi slovenskega uradnega jezika pred sodišči in se bavi o tem vprašanju tudi posebna študijska komisija, ki jo je ustanovil kancler Kreisky po znanih pogromih jeseni 1972, da bi pripravila model možnega reševanja odprtih vprašanj člena 7 državne pogodbe.

Koroški Slovenci ki so že leta 1955 predali vladi obširno spomenico kako si kot prizadeti in s svojo problematiko najbolj upoznani zamišljajo ureditev svojega vprašanja — na žalost brez uspeha —, razumljivo odklanjajo vse take poskuse, ker avstrijska državna pogodba manjšinske zaščite in priznanja pravic manjšini nikakor ne pogoljuje s predhodnim ugotavljanjem manjšine in ker po težkih zgodovinskih udarcih nasilne izselitve in poskusa genocida slovenske narodnostne skupnosti po nacistih in njihovih avstrijskih in še posebej koroških trabantih v očigled današnje gospodarske in socialne odvisnosti pretežnega dela slovenske narodne skupnosti od nje ni mogoče pričakovati resnično svobodne odločitve odnosno narodne opredelitve.

To tem manj po 19-letnem nereševanju ali zamudnem reševanju po drugi svetovni vojni v korist manjšine v členu 7 avstrijske državne pogodbe prevzetih obveznosti, ko so se nacistične sile na Koroškem spet formirale in kakor v prvi republiki spet predstavljajo „vlado v vladi“, kar se tiče manjšinske politike, medtem ko manjšina na žalost ne uživa v taki meri priznanja kot subjekt svojih težej. Namesto da bi oblast le nacionalistične organizacije v smislu odstavka 5, člena 7 državne pogodbe, ki jasno in nedvoumno postavlja, da je treba organizacije, ki merijo na to, da odvzamejo slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine prepovedati, prepovedala, je delovanje teh organizacij iz dneva v dan bolj izživalno in hujskaško. Dejanski atentati z dinamitom na Koroškem so vsekakor fanal, da mora končno priti do znosne rešitve odprtih vprašanj slovenske narodne skupnosti.

19 let nereševanja ali zavlačevanja rešitve življenjskih interesov slovenskega ljudstva je tako dolga doba, da danes niso več mogoči izgovori, češ, da čas za reševanje še ni dozorel in da bo morda trajalo še več generacij, da bo problem, to je, da bodo obveznosti iz državne pogodbe našle zadovoljivo rešitev, kakor to postavlja avstrijski zvezni kancler in koroški deželni glavar. Če-le-ta k vsemu temu s sklicevanjem na današnjega zveznega prezidenta dr. Kirchschlägerja celo trdi, da je ta kot zunanji minister uspešno zastopal stališče, da se naj Avstrija pri reševanju narodnostnih vprašanj ne ozira na intervencije in zahteve tujih držav, marveč ima izključno sama oceniti, ali in v koliko naj izpolni svoje pogodbe, potem gotovo nihče ne bo zameril koroškim Slovencem, da se po 20-letnem zavlačevanju rešitve njihovih življenjskih vprašanj in v očigled pritiska in ustrahovanja z dinamitom obrnejo v zaščito svojega obstoja in nadaljnjega razvoja za pomoč na državno matičnega naroda in vso svetovno javnost. V tem sledijo samo zgledu avstrijske manjšine v Italiji in nimajo druge želje, kot da bi Avstrija pokazala samo isto ali vsaj podobno razumevanje za svoje državljane slovenske narodnosti kakor ga razveseljuje kaže in ga je vedno kazala za svoje rojake izven meja.

Pravo — tako je pravilno — je nedeljivo! In v tem smislu ima vsaka narodna skupnost, neglede na njeno številčno moč, pravico do obstoja in neoviranega razvoja. Čim šibkejša je, tembolj čvrsta zaščita in tembolj učinkovita pomoč in resnično pospeševanje so potrebni! Še tako vzorna zaščitna dolo-

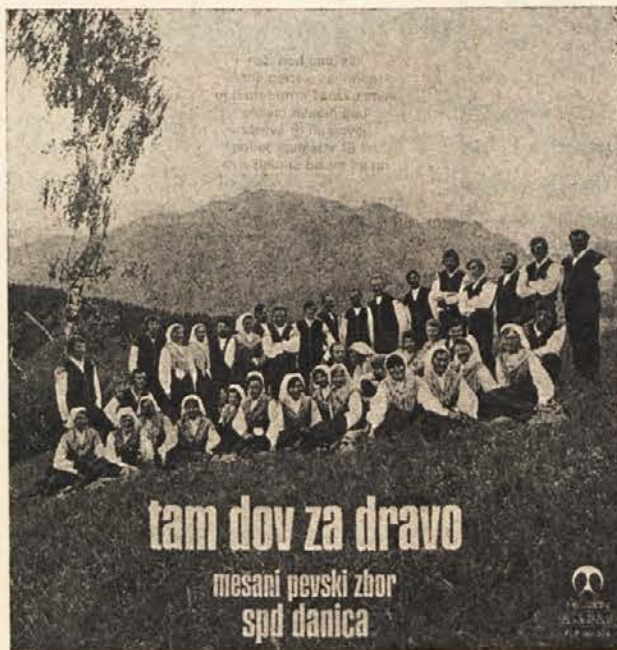
Pevski zbor in trio Korotan SPD „Danica“ izdala gramofonsko ploščo

Mešani pevski zbor in trio Korotan Slovenskega prosvetnega društva „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni, sta te dni pri tovarni gramofonskih plošč Helidon v Ljubljani izdala skupno gramofonsko ploščo pod naslovom „Tam dov za Dravo“. Gre za LP ploščo, torej veliki format, na eni strani je posnet pevski zbor, na drugi pa instrumentalni trio Korotan s pevci. Tako zbor, kot ansambel vodi Hanzej Kežar, kar je zanj in za pevce lep uspeh, saj je to prva samostojna plošča po drugi svetovni vojni, na kateri so posneta pevci in godci slovenskega prosvetnega društva na Koroškem.

Hanzej Kežar je z mešanim zborom posnel pesmi — Rož, Podjuna, Zila (Pavle Kernjak), Stoji gartelc zagrajen (Oskar Dev, Foltej Hartman), Oj ti prebuna ženska stvar (prir. Pavle Kernjak, solista Micka Škof, Oto Wutte), Pesem mladim ljudem (Franc Leder-Lesčjak, prir. Luka Kramolc, solista Micka Hribnik, Mirko Ogris), Dečva to mi povej (prir. Vasilij Mirk), Pubeč sem star šele 18 let (prir. Silvo Mihelič, solist Foltej Hartman) in Dva žlaht-

na bisera imam (Pavle Kernjak, solist Mirko Ogris).

Trio Korotan, ki ga sestavljajo Hanzej Kežar, Stanko Wakounig, Jožef Starc in pevci Micka Škof, Micka Hribnik, Anica Kežar, Danica Kežar in Foltej Hartman so posneli koroške ljudske pesmi: Tam dov za Dravo, Pojdi na vrt z menoj, V Pliberči v jormaci, Tam, kjer teče bistra Zila, Mam pa mih'no kajžo, Mje pa krajč'č posvava, Jes s'm an kmetovski ovčar in S'm se rajtov ženil. Vse pesmi je za instrumentalno izvedbo priredil Hanzej Kežar. Nova plošča s koroškimi pesmimi je posneta v stereo in mono tehniki, kar pomeni, da odgovarja vsem sodobnim zahtevam reprodukcije. To so najosnovnejši podatki o gramofonski plošči šentvidskih pevcev in tria Korotan. Brez dvoma pa je to za šentvidske prosvetaše in s tem za koroške Slovence lep dosežek na področju pevske kulture. Že samo dejstvo, da so izdali gramofonsko ploščo, potrjuje, da je tako zbor kot ansambel kvaliteten dovolj, da je odgovarjal strogim kriterijem glasbenih urednikov Založbe Obzorja, da je v svojo pro-

dukcijsko gramofonskih plošč uvrstila šentvidske pevce. Prepričani smo, da bo tudi plošča Tam dov za Dravo, v javnosti prav tako našla topel sprejem, kot plošča združenih zborov SPZ Ob Zilji in Dravi, ki je v kratkem bila razprodana. Ploščo bo možno kupiti tudi v Celovcu.

Pevskemu zboru in triu Korotan SPD „Danica“, posebno pa Hanzeju Kežarju k temu uspehu iskreno čestitamo in tudi pri nadaljnjem ustvarjanju želimo mnogo uspeha.

Božidar Jakac - 75-letnik

Znani slovenski slikar Božidar Jakac slavi letos 75. življenjski jubilej. Umetnik je ob tej priložnosti bil deležen številnih čestitk in priznanj. Za njegov jubilej mu je Dolenjski kulturni festival organiziral retrospektivno razstavo njegovih avtoportretov. Otvoritvi je prisostvovala množica občudovalcev Jakčeve umetnosti, med njimi tudi najvidnejše osebnosti političnega in kulturnega življenja Socialistične republike Slovenije, pa tudi iz drugih republik Jugoslavije. Otvoritev razstave so povezali s reprezentativnim kulturnim sporedom pri katerem so sodelovali prvaki zagrebške opere.

Umetniški opus Božidarja Jakca je zelo obsežen in obsega skoro vse slikarske tehnike. Njegova dela segajo od pokrajinskih motivov, tihožitij in do portretov. Slednjih je umetnik napravil izredno veliko, in prav na tem področju je Božidar Jakac velik mojster, saj je portretiral domala vse vidne osebnosti SFRJ, zlasti v času NOB in seveda tudi v vseh letih po osvoboditvi. Božidar Jakac je razstavljal v številnih paviljonih po svetu, kjer je vedno znova želel priznanje in občudovanje.

Božidar Jakac je kljub ugledni starosti še vedno poln ustvarjalnega zanosu. Še vedno bogati slovensko likovno umetnost s svojimi deli, na številnih razstavah v zadnjih letih je predstavljal svoje najnovejše pejzaže, portrete in drugo. Želimo, da bi ostal tak še dolga leta, da bi še dolgo izžareval svoj umetniški svet, ki je tako bogat.

Reprezentativna knjiga mesta Celovec

V četrtek prejšnjega tedna je celovski župan Guggenberger predstavil tisku novo knjigo o Celovcu. Knjiga je namenjena uradnim gostom glavnega mesta ter zvestim letoviščarjem, ki prihajajo že več let zaporedoma v Celovec na dopust. V prosti prodaji knjige ne bo na razpolago.

Izdaja nove knjige o Celovcu ni bila potrebna samo zaradi pomanjkanja stare naklade, ampak predvsem tudi zato, ker se je Celovec v zadnjih letih zelo spremenil — tako s npr. sanirali staro mesto okrog Starrega trga, nastala pa so tudi nova in moderna poslopja kakor npr. ce-

lovška univerza in druge podobne ustanove.

Odličnim slikam — barvnim in črno-belimi — ki so jih posneli znani fotografi, so dodani kratki, jedrnatih teksti v nemščini, angleščini, francoščini, italijanščini in — nam Slovencem v posebno zadovoljstvo — tudi v slovenščini. S to knjigo, je dejal župan Guggenberger, razpolaga končno tudi mesto Celovec z lepim in ustreznim darilom za najvišje obiske tu- in inozemstva. Za odlično oblikovanje knjige je bil odgovoren znani grafik Ottokar Reinhold Morokutti, redakcijo pa je oskrbel dr. Egon Linortner. Knjigo je natisnala celovška tiskarna Carinthia.

Letno poročilo zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu

Kakor vedno, je izdalo ravnateljstvo slovenske gimnazije tudi letno poročilo Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Letno poročilo nam nudi zopet obširen pregled o delu in življenju te naše edine srednje šole. Kakor lahko razvidimo iz te 88 strani obsegajoče knjige, naša gimnazija zdaj že 17 let kljubuje vsem težnjam nacionalističnih sil, ki bi z uničitvijo slovenske gimnazije rade onemogočile razvoj naše slovenske mlade inteligence. V minulem šolskem letu je štela slovenska gimnazija 434 dijakov, ki so obiskovali 17 razredov. Skoraj polovica vseh dijakov je deklet. Zelo zanimiva in procentualno gotovo izredna je socialna struktura naših dijakov: več kot polovica vseh učencev in učenk prihaja iz kmetijskega oz. delovnega sloja, medtem ko je na drugih avstrijskih šolah ta struktura precej drugačna, saj so vrata srednjih šol v Avstriji odprta slej ko prej večinoma samo otrokom bogatejših staršev. Tu je slovenska gimnazija nedvomno pozitivno kršila nezapisan zakon avstrijskega izobraževalnega sistema. Največ dijakov pošilja v gimnazijo Podjuna, saj jih pride iz velikovškega okraja kar 212, 155 jih pride iz okraja Celovec, iz beljaškega okraja pa se je vpisalo septembra lani 62 učencev.

Toda Letno poročilo gimnazije ne obsega samo suho statistiko (ki je letos opremljena tudi še z dvema geografskima kartama), ampak nam daje tudi še pregled na ostalo delo učiteljev in učencev. Pre-

cejšen del knjige se bavi z letošnjo akademijo, ki je stala pod geslom „Sosed, tako te vidim“. Temu je dodal prof. dr. Reginald Vospemnik tudi še prispevek o pedagoško-kulturnem pomenu akademije slovenske gimnazije. Prof. dr. Stanko Cegovnik pa obširno piše o poklicnih možnostih po končani nižji gimnaziji ali dovršeni devetletni šolski obveznosti. Dr. Anton Feinig je dodal Letnemu poročilu obširen in zanimiv prispevek o krajevnih, ledinskih in hišnih imenih v Rožu. Po geslu „zdrav duh v zdravem telesu“, pa se naši dijaki ne „nabulajo“ v gimnaziji samo latinščine in matematike, ampak se tudi športno udeležujejo. O športnem življenju slovenskih srednješolcev je pisal prof. Milan Kupper.

Kljub prerani smrti profesorja glasbe Franceta Cigana pa je pesem slej ko prej središče izvenšolskega kulturnega dela naših dijakov. To dokazujeta tudi dva prispevka učencev Marte Rutarjeve in Nanteja Olipa ter Petra Millioniga.

Ravnatelj slovenske gimnazije dr. Pavle Zablatnik je objavil pismena stališča pristojnih ministrov za zgradnjo Zvezne gimnazije v Celovcu ter izrazil razočaranje nad prepočasno gradnjo novega poslopja.

Ko vidimo vse naporno delo učiteljev in učencev v skoraj neznosnih razmerah, slovenski gimnaziji lahko samo želimo, da bi svojo 13. maturo lahko že opravila v lastnem poslopju.

TONE SVETINA

238

UKANA

TRETJA KNJIGA

Na Gorenjskem, kjer je oče delal v predilnici, so živeli za spoznanje bolje. Po velikem štrajku je bil oče med prvimi odpuščen. Spet so odšli v tolminske hribe. Fant je pasel ovce za liro na dan. Stradali so. Večkrat mu je oče dal, ko je videl njegove žalostne oči, dvajset centezimov, da ne bi šel lačen spat. Rad jih je vzel. Toda zjutraj je bil žep prazen...

Se marsikaj drugega jim je povedal. In grenko se je nasmihal. Iz njihovih mladih oči je bral, da tudi oni poznajo mnogo podobnih zgodb in da se borijo zato, da bi zrušili svet krivic.

Slovenska zemlja ni imela kruha za svoje ljudi. Raztepla jih je po vsem svetu. Tudi Lebanov oče je odšel v francoske in belgijske rudnike. In čez dve leti so šli za njim še mati in oba otroka. Na vlaku je takrat prvič v življenju videl banane. Neznane, ki je videl glad v otroških očeh, jim jih je kupil cel šop. Hotela sta jih pojedati kar z olupki. Ko pa so mu ponudili košček čokolade, ga je odklonil, ker ga je imel za milo.

Očeta se je spominjal črnega od premogovega prahu — mati ga je vsak dan mazala po hrbtu z oljem, ker je bil razpraskan in ranjen od plezanja po jaških. Tudi njegovih razpokanih, do krvi ožuljenih rok ni pozabil.

V tujini se je naučil francoščine. Še kot otrok je delal vse, kar mu je prišlo pod roke. Kmalu se je naučil voziti

avtomobil. Selili so se toliko časa, da je oče dobil boljše delo kot zidar, on pa je začel voziti žerjav. Ni hotel ostati na dnu. V štirih letih je dokončal večerno tehniško šolo. Bil je livar, rezal je steklo... Štrajkal je, metal kamenje na policaje, pritiskal na kljuke od fabrike do fabrike... Toda v tujini je ostal samo tujec, étranger!

„Kaj sta dom in domovina, spoznaš šele, ko ju nimaš,“ je grenko dejal.

Pred vojno so se razmere izboljšale. Postal je šofer, s kamionom je vozil iz pristanišča tovore z ladij. Dvakrat toliko je zaslužil kot oče. Lepše življenje pa so jim preprečili Nemci, s katerimi se je srečal v Belgiji. Slišal je zavijanje štuk, videl razbita mesta in brezglavo bežeče ljudi. S prijateljem se je hotel prebiti k Angležem. Peljala sta se s kolesom. Nemški podoficir ju je ustavil. Ko se je obotavljal, da bi mu dal kolo, je dobil sunek v trebuh in kolo je kar samo padlo od njega. Nemci so ga z mnogimi drugimi odpeljali na delo v rajh. Med potjo je videl, kako so nekoga, ki je hotel pobegniti, pobili s puškinimi kopiti. Takrat je sklenil, da se bo boril proti njim.

Z dela v nemških železarnah so ga kot italijanskega državljana poslali v Udine. Tam je zbolel in pobegnil iz bolnišnice v tolminske hribe. Njegov najsrečnejši dan je bil, ko ga je brigada sprejela med svoje borce.

Ko je končal, ga je sloki fant z lačnimi očmi vprašal: „Kakšna pa so dekleta tam, na Francoskem?“

„Dobre so, toda boljše od naših deklet ni! In ni dežele, lepše od domovine. Mi ji bomo priborili tako svobodo, da nikoli več ne bo treba nikomur po kruh v tujino! Mi bomo dali delo in kruha vsem! Vsi bomo imeli dovolj, ali vsi manj ali pa vsi malo! Toda doma bomo!“

„Tako bo!“ je pritrdil komisar Boris, ki je bil izseljenški otrok kot Leban.

Tako so si pripovedovali svoje zgodbe. Zgnani so bili vkup z vseh vetrov. Mnogo je bilo dezerterjev iz nemške vojske, prišli so iz Francije, Poljske, z vzhodne fronte, z vseh koncev Evrope, kamor jih je bil kot sedemnajstletne fante raztrosil nemški stroj za gnojilo svoji zmagi. Tisti, ki so ušli in so bili tu, so bili med najdržnejšimi. Nosili so kar nemške uniforme. Boris, ki je bil v enoti partijski sekretar, je ugotovil, da so vsi komunisti, bodisi člani partije ali pa SKOJ. Večina je imela z Nemci posebne račune, nekateri pa so bili bojaželjni že po naravi.

V vasi Škrbini so se najedli kar po hišah, tako da kuharjem ni bilo treba pristaviti kotlov za večerjo. Odpočili so se in posušili. Bataljonski štab se je sestel z domačini, da bi se domenili, kje in kako bi potolkli nekaj patrolj Nemcev in četnikov, ki so strašili po Krasu, zakaj med Vipavsko dolino in morjem ni bilo nobene večje partizanske enote.

Jutro je bilo čisto kot ribje oko. Nande je za zajtrk skuhal polento. Borci so se postrojili, in že je začel deliti polne porcije, izdatno zabeljene s pravo mastjo. Tedaj je prišlo neko dekle in v eni sapi vprašalo za štab. Nande ji je pokazal hišo in naložil polente še Travnikarju in Primožu.

„Kaj stavita, da ne bosta v miru pojedla?“ ju je dregnil.

„Ja, Nande, če ti rečeš, bo že tako! Tudi v Prešernovi se je rado zgodilo, da smo prevrnili kotle, kadar si skuhal kaj posebnega.“

„Dobro, da sem prišel z vami, fantje! Če druge koristi ne bo od mene, boste dobili mitraljezci za dodatek kostil!“ Primož se je zasmejal.

Ta hip je iz hiše prišel komandant Leban in naročil dežurnemu zbor, Nandetu pa, naj takoj neha deliti hrano.

Slovensko prosvetno društvo „Svoboda“ v Logi vasi je proslavilo 70-letnico obstoja

Slovensko prosvetno društvo „Svoboda“ v Logi vasi je preteklo soboto proslavilo 70-letnico obstoja. To je bila lepa priložnost, da logavaški prosvetaši javnosti dokažejo svojo prisotnost, da slovenska beseda in pesem tudi na tem izpostavljenem koncu naše zemlje že živi in da bo živela tudi v bodoče. V dvorani gostilne Jägerwirt so se člani, ljubitelji pesmi in častni gostje pričeli zbirati že v ranih večernih urah, da si zagotovijo primeren prostor in sedež. Vendar je mnogo bilo tudi takih, ki so prišli kasneje — in teh ni bilo malo, saj je dvorana bila premajhna, tako, da je marsikateri moral biti zadovoljen s stojiščem ali celo izven dvorane. Tako je predsednik jubilejnega društva Stanko Černic, potem, ko je s svojim zborom odpel geslo logavaškega zbora „Od jezera do vrh planin, čez Logo vas razlegaj se slovenski glas“, pozdravil vrsto častnih gostov, med njimi predsednika Slovenske prosvetne zveze, zastopnika republiškega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije prof. Sama Vremšaka, kulturnega referenta občine Vrba direktorja Wagnerja, oba domača župnika in predstavnike slovenskih narodnih organizacij. Stanko Černic je nato pozdravil še pevske zборе sosednjih prosvetnih društev, ki so prišli v Logo vas, da z njimi skupaj počastijo visok društveni jubilej. To so bili mešani pevski zbor SPD „Edinost v Škofičah, moški zbor SPD „Bilka“ v Bilčovsu, novo ustanovljeni mešani zbor društva „Mojcej“ s Trebinje in z velikim zadovoljstvom še zbor KUD „Ivan Cankar“ iz Sv. Duha pri Škofji Loki, ki je z logavaščani pred leti navezal prijateljske stike in je smatral za potrebno, da prijateljem čestita s pesmijo.

Predsednik jubilejnega društva je po nastopu logavaških pevcev, ki jih sam tudi vodi, imel slavnostni govor. Stanko Černic, je kot pri pozdravnih besedah govoril v obeh deželnih jezikih. S tem je društvo pokazalo širino do večinskega naroda, hkrati pa je to bila tudi gesta številnim turistom, ki so bili navzoči na proslavi. Tudi nekatere pesmi,

ja Aichholzerja, ki sta s svojo požrtvovalnostjo ogromno doprinesla k razvoju jubilejnega društva. Govornik je orisal težki položaj v katerem društvo deluje na jezikovni meji in da imajo logavaški prosvetaši prav zaradi tega tembolj dolžnost, da branijo in čuvajo podedovano izročilo njihovih prednikov — slovensko besedo in pesem na prireditvah in tudi v cerkvi. Stanko Černic je ob tej priložnosti izrazil zahvalo vsem, ki so kakorkoli pripomogli k temu uspešnemu razvoju in pri tem osebno imenoval Pavla Kernjaka ter tri pevce v zboru, kateri že nad štirideset let aktivno sodelujejo — Tevžja Kakla, Joza Straussa in Hanzeja Kobariča. Zahvalo pa je izrekel tudi Slovenski prosvetni zvezi, ki društvu vedno stoji ob strani s svojo vsestransko podporo. Černic pa je izrazil tudi zaskrbljenost nad mladino, ki se vse premalo udeležuje v prosvetnem življenju. Spomnil se je tudi grozodejstev med dobo fašizma, ko so slovenske moške in družine preganjali s svojih domov, vtikali v jetnišnice in morili v koncentracijskih taboriščih, ko so na vrata slovenskih hiš pisali gesla „Kärntner sprich deutsch“. Toda kljub temu, je dejal Černic, iz grl naših požrtvovalnih pevcev še doni slovenska pesem, iz srca zapeta in iz ljudstva rojena, lepa narodna pesem. Še več, na proslavi sta zapela dva društvena zbora, kar potrjuje, da društvo napreduje, je predsednik z veseljem ugotovil. Stanko Černic je svoj govor zaključil z verzi Zdravljice našega pesnika Prešerna. Žal pa njegova velika humanistična misel skoraj pol drugo stoletje odkar je bila napisana, pri nas še ni našla uresničitve. To je v svojem nemškem delu govora ugotovil tudi Stanko Černic, ki je nakazal postopanje nemških nacionalnih krogov napram društvu in posameznikom, ki se priznavajo k slovenski narodnosti.

Na proslavi 70-letnice SPD „Svoboda“ v Logi vasi je spregovoril tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze Hanzej Weiss, ki je društvu ob tej priložnosti čestital, zatem pa spregovoril k aktualnim kulturno političnim problemom koroških Slovencev. Njegova izvajanja objavljamo na prvi strani našega lista (op. ured.). Jubilejnemu dru-

Predsednik Stanko Černic med slavnostnim govorom

štvu je čestital še kulturni referent vrbske občine dir. Wagner.

Kot že omenjeno, so poleg obeh zborov jubilejnega društva peli zbori iz Škofič, Bilčovsa in iz Sv. Duha. Škofiški zbor je vodil Foltej Pavlič, bilčovski Valentin Kapus, zbor iz Sv. Duha pa prof. France Demšar. Vsi zbori so peli slovenske umetne in narodne pesmi — nekaj tudi nemških. S tem so vsi obiskovalci imeli priložnost prisluhniti pesmi različnih pevskih zborov in s tem pestremu pevskemu sporedu.

Zastopnik ZKPOS prof. Samo Vremšak je logavaškim pevcem ob tej priložnosti podelil Gallusove značke, torej priznanje, ki ga pevci dobivajo za dolgoletno sodelovanje pri pevskih zborih. Večina lo-

gavaških pevcev je prejela zlato in srebrno Gallusovo značko in le najmlajši so dobili bronasto. Prof. Vremšak je društvu v Logi vasi tudi v imenu ZKPOS čestital in izročil spominsko darilo. Jubilejnemu društvu so čestitali tudi pevci-prijatelji iz Sv. Duha in v znak spoštovanja izročili košaro cvetja. Višek zaključka proslave je bil nastop vseh domačih zborov, ki so pod vodstvom Pavla Kernjaka zapeli njegovo pesem Rož, Podjuna, Zila.

Posamezne točke v sporedu je v obeh deželnih jezikih napovedoval dijak Koncilijske iz Trebinje. Drugi dan pa je društvo v Logi vasi imelo še veselico, na kateri so se v vesel družabnosti poveselili ob 70-letnem jubileju domačega prosvetnega društva.

Pevski zbor jubilejnega društva

Na proslavi je sodeloval tudi novi zbor „Mojcej“, ki ga je ustanovil skladatelj Pavle Kernjak

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

Dekle je bila prišla z obvestilom, da se bližnji vasi približuje močna italijanska kolona, kakšnih štirideset mož. V nekaj minutah je bila vsa enota nared za pohod. „Te bomo zmleli za zajtrk!... Nande, ti pa počakaj s kotlom, ker bomo v kratkem nazaj!“ „Me veseli, če bo res, da mi ne bo treba nikoli več prevrniti kotla!“ Leban se je odločil, da bo postavil zasedo tik za vasjo Lipo, v kolanjastem, s kamnitimi ogradam prepreženim zemljiščem, ki je bilo delno poraslo z gozdom. Da bi pridobil pri času, so hiteli kar z orožjem v rokah naravnost skozi gozd. Med poljo so naleteli na pobegle terence, ki so se panično umaknili iz vasi. Leban je od njih zvedel, da ima pred seboj okoli štiristo Nemcev, tj. bataljon divizije SS Prinz Evgen, ki gre z vozmi na Kras, da bi vzpostavil postojanko. Lebanu je zaprlo sapo. Če jim to uspe, tudi oni nimajo več kaj iskati na Krasu. Pobegli so mu svetovali, naj se obrnejo. „Ne! Da bi se jurišni bataljon obrnil? Saj bi se mu smejali vsi v diviziji!“ Sklepal je naglo in preudarno. Z nikomer se ni posvetoval, nagnosko se je odločil, da bo napadel. Dve četi sta takoj izginili med borovjem, da bi na obeh straneh ceste napravili zasedo z obliki podkve. Sam se je s svojo skupino premaknil skozi gozd na vzpetino, od koder bi Nemcem lahko udaril v bok ali hrbet, ko bi bežali nazaj. Pokleknil je k borovcu in dvignil k očem daljnogled. Iz vasi, kjer se je že kadilo iz dimnikov, se je vijugala cesta. Zagledal je predhodnico, ki je bila že daleč naprej, za njo pa je iz vasi prišla glavina. Takoj za čelnim oddelkom je jahal na črnem konju oholo zravnani častnik. „To bo komandant kolone,“ je pomislil in ga pokazal Primožu:

„Tistegale na črnem konju boš podrl z mitraljezom, takoj ko bo padel prvi strel. Kar pomeril!“ Za četo vojakov je naštel šestnajst voz in nekaj konjenikov. Od živčnosti ga je bolelo v drobu. Nemci so še kar prihajali iz vasi. Bili so brezskrbni, kot bi šli na vaje. To mu je dajalo upanje na uspeh. „Prednost imamo,“ si je rekel, „kajti presenetili jih bomo s smelim udarom ognjene moči, kakršne si ne nadejajo.“ Medtem sta se obe četi naglo bližali obakraj ceste po redkem gozdu. Četa, ki sta jo vodila Boris in Peter, se je spuščala med redkim borovjem v majhnih gručah, razporejenih v strelce. V borovju so dvignili jato vran, ki je zakrakala v belino in zajadrala nad kolono. Prvi v strelski vrsti so si nadeli nemške kape, zaplenjene idrijskim lovcom. Boris se je čudil, da se kolona ne ustavi, čeprav jih je zagledala. Samo poveljnik na črnem konju je zategnil konju uzde in dvignil daljnogled. Ko so se približali koloni na razdaljo kakšnih petdeset metrov, je nemški komandant zavpil z visokim, hreščečim glasom: „Kakšna enota je to?“ „GSPI Gegenbande, številka šestnajst!“ je odgovoril Boris po nemško. Poveljnik nemške kolone je bil pomirjen samo za nekaj trenutkov. Opozorili so ga na premikanje onkraj ceste. Eden od oficirjev na konju je kričnil: „Aufpassen nach rechts!“ Primož je slonel na šarcu z vsem telesom. Nekaj metrov od njega so ležali še trije mitraljezci, na desni in levi pa so izza vsakega debla in skale širlele cevi brzostrelk. Črn konj s ponosnim jezdecem je kar izzival v belini snega. Primož je bil tako napet, da mu je prst odrevenel. Naposled ga je odrešil Lebanov glas: „Pali!“

Držal je prst na petelinu in mitraljez ga je butal v rame, dokler se vranec ni vzpel na zadnje noge in padel z jezdecem čez cesto. Konj je pokopal moža pod seboj in slegnil svoje vitke črne noge kvišku. Kotlino je napolnilo prasketanje strelcev. Primožu se je zazdelo, da je cesta postala rob ogromnega kotla, prek katerega sta bruhnila vrela voda in jedka para. Vsega omamljenega je zmotil krik: „Naprej, fanije!“ Lebanov glas je bil visok in izziva-joč od strahu in poguma. V njem je bilo nekaj, kar je potegnilo druge za seboj. Videli so ga, kako je dvignil brzostrelko visoko v zrak in se pognal proti nezasedenemu hribčku, ki je obvladoval ves lok ceste. Kot ponoreli so drveli skozi redko gmajno in zasedli usodni položaj, še preden so se Nemci znašli in dognali, kaj se sploh dogaja. Spodaj je bilo grozno. Strojnice so kosile naprej po konjih. Zadele živali so podivjale. Trgale so se z ojes, se vzpenjale na zadnje noge, tolkle s kopiti vse naokoli in se poganjale čez cestni rob. Presunljivo hrzanje je drhtelo v zraku, iz nešteti ran je brizgala kri in rdečila sneg. Kar ni bilo vojakov takoj zadetih, so planili v cestne jarke in za skale. Iz zasilnih zaklonov so udarili nazaj z vsem orožjem. Tisti, ki niso bili v središču ognjenega navalu, so bežali nazaj in si iskali primernejših položajev. Tedaj je udaril z desnega boka komisar Veljko s četo. Nastala je popolna zmeda. Tiste, ki so si za obrambo izbrali cestni jarek, so Veljkovi brzostrelci tolkli naravnost v hrbet. S treh strani, od koder so v neposredno bližino pritislili napadalci, so švigile v zrak rakete, naznanjajoče smer udara. Ugašale so v okrvavljenem in očrnelem snegu ter povzročile med napadenimi še večjo zmedo, ker so

SPD „Vinko Poljanec“ priredilo spet koncert za goste

Kako pomembne so prireditve v času turistične sezone, smo že večkrat naglašali. Kljub temu pa se morda še vedno premalo zavedamo, kako veliko poslanstvo opravljajo Slovenska prosvetna društva, ki prav v tem času prirejajo svoje prireditve namenjene gostom. Že dejstvo, da so naši prosvetlasi pripravljene nastopati tudi v času, ko imajo sami polne roke dela, saj po večini gre za ljudi, ki se sami ukvarjajo s turizmom, kmetijstvom, ali drugimi poklici, ki od njih zahtevajo celega človeka. Vendar kljub temu še najdejo čas, da hodijo na pevske vaje in na prireditve. Eno izmed prosvetnih društev je tudi „Vinko Poljanec“ v Škocijanu, ki je letos priredilo že drugo prireditev za tujce.

Pri Tednu na Zgornjih Žamanjah je prejšnji petek bil koroški večer na katerem je pevski zbor SPD „Vinko Poljanec“ in trio Korotan skrbel za ustrezen kulturni spored. Obe skupini, tako škocijanski moški zbor, kot instrumentalni ansambl Korotan, sta nastopala pod vodstvom marljivega Hanzeja Kežarja, ki brez laskanja vedno znova dokazuje svojo veliko ljubezen do slovenske pesmi in besede, zlasti pa neumorno požrtvovalnost, ki jo vloga v kulturno delo. O kvaliteti škocijanskega zbora in tria Korotan smo že večkrat pisali in tudi slovenski obiskovalci teh prireditev vedo, da pri obeh, zlasti slednjem gre za zavidljivo kvaliteto. Zato bo tu dovolj, če zapišemo, da so pri občinstvu našli navdušen sprejem in da so spored izvajali dvoje-

zično. Razen tega je treba povedati, da je dvorana pri Piceju bila premajhna in da je polovica gostov zaradi pomanjkanja prostora morala oditi. Tako kot na prireditvi v Klopincu, je Helga Mlinar tudi tokrat napovedovala v obeh jezikih in tolmačila vsebino posameznih pesmi.

Ob pričelku prireditve je predsednik SPD „Vinko Poljanec“, Miha Kapp gostom izrekel prisrčen pozdrav in ob tej priložnosti dejal, da na Koroškem Slovenci živimo že več kot tisočtristo let in da kljub temu danes nimamo niti najosnovnejših narodnostnih pravic. Kapp je tudi poudaril, da Slovenci želimo mirno sožitje med narodi in da je prav pričujoča prireditev dokaz za naše iskreno hojenje. Miha Kapp je govoril v obeh deželnih jezikih.

Prireditve v Zgornjih Žamanjah je bila izvedena v okviru kulturnega koledarja škocijanske občine. Zato je med gosti bil navzoč tudi župan Alojz Drobesch in nekateri odborniki.

Prireditve je vsestransko dosegla svoj namen in je predvsem pri gostih iz tujine naletela na zelo ugoden odmev. Pri tem se je vsekakor spel izkazala koroška stvarnost, namreč kako na vsakem koraku tajijo prisotnost slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Zato so se nekateri gostje čudili in skoraj niso verjeli, da na Koroškem živi še druga narodna skupnost. Posebno pa so se čudili visoki kulturni ravni, ki so jo nastopajoči pokazali in kot vedno jih je prevzemala lepa slovenska narodna pesem. K Piceju so gostje še drugi dan prihajali in se zanimali za kulturo in okoliščine v katerih živi slovenska narodna skupnost na Koroškem. Prav v tem pa je, kot smo že uvodoma naglasili, velik pomen prireditve na katerih naši prosvetlasi nastopajo, saj po svoje mednarodno javnost seznanjajo, da na Koroškem Slovenci nismo deležni pravic, ki nam gredo po mednarodno zagotovljenih pogodbah.

Bilčovs

Domače SPD Bilka je za nedeljo 21. 7. 1974 ob 8. uri zvečer vabilo z dvojezičnimi vabili domače prebivalstvo in tudi tukaj na oddihu se nahajajoče letoviščarje na prireditev kulturnega večera s sledečim sporedom: Petje, godba in ples. Sodelovale so skupine domačega društva, folklorna skupina iz Sel in Triglavski fantje.

Ob napovedani uri se je zbralo v novih oz. prenovljenih gostilniških prostorih pri Miklavžu v Bilčovsu mnogo domačinov in letoviščarjev, slednjih večinoma iz Nizozemske in iz ZR Nemčije. Namen kulturnega večera je bil, da se domačini skupno z na dopustu bivačimi gosti poveselimo in te goste po možnosti vsaj z enim večerom seznanimo, da tukaj na Koroškem tudi bivamo Slovenci, ki se s ponosom zavedamo naše slovenske narodnosti, ki pa hkrati hočemo biti in tudi smo dobri, lojalni državljani, kateri se zavedajo svojih dolžnosti napram naši državi. A kot avtohtona narodna skupina pa tudi zahtevamo od države, da nam zagotovi enakopravne narodnoživiljske

pogoje, kot jih imajo in uživajo naši soživaljani.

Večer je nad vse pričakovanje dobro uspel. Program je sijajno vodil in napovedoval domači visokošolec Toni Selander iz Moščenice. Po njegovih pozdravnih besedah sta nastopila mešani in moški zbor društva Bilka, ki sta pod vodstvom dirigenta Valentina Kapusa odlično zapela vrsto koroških in drugih narodnih pesmi. Že s pesmijo so naše pevke in pevci spravili pravo zadovoljstvo med zbrano množico, ki se je stopnjevalo od pesmi do pesmi. Domači godbeni trio pa je ob predvajanju svojih lepih viž, katere sta spremljali s svojimi prijetno zvonečimi glasovi, Angelica Ogris-Martič in Milica Gasser, žel zasluženo priznanje. Veselo presenečeni smo bili ob vriskajočem nastopu plesnega ansambla iz Sel. S pravim užitkom smo sledili nastopu odličnih plesalk in plesalcev ter se čudili njih velikemu znanju. Naj bo selskim dekletom in fantom kakor tudi gospodu kaplanu izrečena prav prisrčna zahvala, da so nas obiskali in tako še popestrili našo priredi-

tev. Nastopil je tudi naš smešničar Franc Gasser, kateri je zaradi nemških gostov svoje smešnice pripovedoval v nemščini in žel za njegove temperamentno povedane šale polne koše smeha. Vsi nastopajoči od pevke in pevcev, godbenikov, selskega ansambla in smešničarja so bili pri publiku deležni spontanega aplavza. Vsem se prav iskreno zahvaljujemo za trud in nadvse lepi kulturni užitek. Nato pa je vodja prireditve prepustil nadaljnji potek večera Triglavskim fantom, ki so pošteno skrbeli za dobro voljo in poskočne viže. Tudi gostje so se zelo pohvalno izražali o tej kulturni prireditvi, tako da je le-ta dosegla svoj namen.

Prireditve so snemali tudi za oddajo slovenskega radia v Celovcu. Naj povemo tudi še to, da so tudi popoldne snemali nastop naših najmlajših igralcev in pevcev (učencev) in sicer šolarsko igro „V šolo grede“ pri kateri je nastopilo 18 šolarjev. Ta nastop bomo lahko slišali avgusta letos v slovenski oddaji celovškega radia. Tudi v naših slovenskih listih bomo datum oddaje objavili.

Zopet bo v Celovcu gostoval cirkus

Kakor smo bralce že v zadnji številki Vestnika obvestili, bo od 26. do 30. julija v Celovcu gostoval cirkus Willy Hagenbeck. Cirkus Willy Hagenbeck se trenutno nahaja na turneji, ki ga pelje po treh evropskih državah in sicer po ZR Nemčiji, Madžarski in Avstriji. Skoraj povsod, kjer je doslej gostoval je bil šotor, ki nudi prostora 3200 gledalcem do zadnjega sedeža razprodan. Jubilejni program cirkusa stoji pod geslom „živali — šala — živčna napetost“. Že to geslo nam kaže, da bodo vsi obiskovalci cirkusa prišli na svoj račun, saj bodo doživeli vse to, kar

pojmuje pod cirkusom: številne prizore z divjimi živalmi, z levi, tigri in sloni, odlične prizore izvrstno dresiranih konj, ter razburljive nastope najboljših arlistov sveta in seveda bodo tudi zastopani klovn. Cirkus Willy Hagenbeck zaposluje 200 ljudi in ima v svoji lasti isto število vseh različnih živali.

Nedvomno pomeni obisk cirkusa veliko in nepozabno doživetje, ne samo za otroke, marveč tudi za vse, ki so ostali mladi v srcu in niso pozabili otroškega hrepenenja po širnem svetu in po vzdušju cirkuske atmosfere.

Freundschaftstreffen: Kärnten-Slowenien in den Julischen Alpen

Am 13. und 14. Juli 1974 fand im Triglav-Nationalpark das Freundschaftstreffen der alpinen Verbände Kärntens und Sloweniens statt. Veranstalter war in Zusammenarbeit mit dem Slowenischen Alpenverein in Ljubljana, die Österreichisch-jugoslawische Gesellschaft, Landesorganisation Kärnten. Bei herrlichem Wetter trafen sich Bergsteiger und Wanderer aus beiden Ländern, sowie eine Gruppe der Naturfreunde Graz am Bohinjsko jezero (Wocheiner See) um von dort den Aufstieg zum Dom na Komni (Komnahütte, 1520 m) vorzunehmen. Österreich bzw. Kärnten war vertreten durch den Österreichischen Alpenverein, den Touristenverein der Naturfreunde, den Slowenischen Alpenverein Kärntens (Slovensko planinsko društvo v Celovcu), Kinderland und der Österreichisch-jugoslawischen Gesellschaft. Aus Jugoslawien bzw. Slowenien waren Gruppen der alpinen Vereine aus Ljubljana, Škofja Loka, Medvode, Kranj, Radovljica, Jesenice, Kranjska gora, Kamnik, Tržič, Tolmin, Koper und Maribor gekommen. Herr Mirko Fetih (Ljubljana) Vorstand der Kommission für den ausländischen Bergtourismus, begrüßte als Gastgeber alle, die der Einladung gefolgt waren und hob in seiner Festansprache unter anderem hervor, daß dieses Treffen, der Freundschaft zwischen beiden Ländern dienen möge. Er würdigte das Bemühen beider Seiten, Kontakte aufzunehmen, zu erweitern und zu erhalten, ungeachtet dessen, daß es noch immer eine unbewältigte Vergangenheit gibt. Zum Zeichen der Freundschaft wehte gemeinsam auf dem Mast der Komnahütte die Staatsfahne Jugoslawiens und Österreichs. Herr Werner Pressl, als Organisationsreferent der Österreichisch-jugoslawischen Gesellschaft und Sprecher der Österreichischen Teilnehmer, unterstrich in seiner Ansprache die Tatsache, daß man in Kärnten intensiv bestrebt ist, gutnachbarliche Beziehungen aufrechtzuhalten und weiter zu vertiefen und vor allem die Österreichisch-jugoslawische Gesellschaft darin auch in Zukunft eine wichtige Aufgabe sehen wird. Danach folgte der gemütliche Teil des Tages, der sehr zur Freude, bald von slowenischen und deutschen Volksliedern beherrscht wurde. Am zweiten Tag unserer Begegnung wurde der Abstieg, wobei am See Črno jezero (Schwarzsee) über die Komarča-Wand zum Slap Savice (Savica-Fall) — Ursprung der Sava Bohinjka (Wocheiner Save) — vorgenommen um abschließend noch ein erfrischendes Bad in den klaren Fluten des Bohinjsko jezero zu nehmen. Herr Pressl überreichte den Gastgebern zur Erinnerung einen Kupferteller mit Kärntner Wappen und Datum und gab der Hoffnung Ausdruck, daß wir unsere slowenischen Freunde, die so vorbildlich für uns gesorgt haben, im nächsten Jahr zum Gegenbesuch in Kärnten begrüßen werden dürfen. Es lebe die Freundschaft über die Grenzen!

Österreichisch-jugoslawische Gesellschaft
Landesstelle Kärnten

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tor

mislili, da so signali njihovi in so razbite skupine begale v gozd, naravnost pod rafale.

Zmedo so povzročala tudi nemška povelja iz vrst napadalcev. Komandir Zvone, ki se je s svojimi brzostrelci vkinil v cestni bok, za osamele skale, je kar naprej kričal nemška povelja, ki so dodobra zbegala že tako neurejeno obrambo.

„Prva četa umik!“

Del vojakov, ki se je dokaj dobro branil, se je začel v neredu umikati.

„Pustite ranjence!“

„Tisti, ki so vlačili ranjence, so jih puščali in brezglavo bežali.“

„Drugi vod, na levo v gozd!“

Del vojakov je bežal... in pribеžal pred cevi brzostrelk in v eksplozije ročnih bomb.

V kratkem času neenakega boja je ležalo na cesti po bitih in ranjenih več kot dvajset konj in kakšnih štirideset vojakov. Nekateri ranjenci so se sami vlekli ven iz pekla, ker jim je nad glavami zvenčala svinčena toča. Druge pa so reševale sanitetne skupine.

V rahlo sivino na vzhodni strani neba je posijalo medlo zimsko sonce. Čez skalne rabove pa je potegnil oster veter in zavrtinčil nekaj sipkov snega.

Nemci pa so se nenadejano hitro opomogli in strnili obrambo. Iz ozadja kolone se je prebil na najbolj kritično mesto pod hribčkom nad cesto mlad stotnik ter strnil preživele mitraljeze in brzostrelce v močan ognjeni voz. Ti so preprečili naskok nasprotnika, ki bi bil sicer pregazil bojišče. Bilo jih je dovolj, da so se lahko uspešno uprli številčno štirikrat šibkejšemu napadalcu in prešli iz obrambe v protinapad.

Stotnikova povelja so bila rezka kot treska šrapnelov. Mož je bil spoznal, da bo boj dobil tisti, ki bo imel v rokah

vzpefino nad cesto. Tja je usmeril vso uničujočo silo svojega ognja.

Skalnati hribček pa je bil naježen z brzostrelkami; na njem so bili tudi trije mitraljezi.

Leban je doumel njihov načrt in usodno nevarnost, da se začetna zmaga spremeni v končni poraz. Dobro, da jim je vsilil boj iz bližine, da je vsaka brzostrelka zalegla toliko kot mitraljez in da niso mogli uporabiti minometalcev. Videl je, da so zadnji v koloni zvlekli v kritje dva težka minometalca. Toda njihove mine so letele v prazno, nekaj sto metrov prek njihovega položaja. To je bil dokaz, da Nemci mislijo, da jih napada večja enota.

Pod vzpefino pa so zasilili povelja.

„Los! Los!... Vorwärts!“

Vzdignili so se mladi esesovci. Hribček se je zavil v dimne eksplozije ročnih bomb. Potem je bilo, kot bi pljuskali valovi v otoček...

Na kritični točki vzpefine je tičal med dvema skalama eden najboljših in najnevarnejših mitraljezcev, ki so mu pravili Šarec. Vzdevek je dobil po mitraljezu MG 42, ki ga je kot dezertar iz nemške vojske igranje obvladal. Od ustanovitve bataljona sta s Primožem tekmovala v spretnosti ravnanja s tem orožjem. Razstavljal in sestavljala sta ga miže in ponoči ter učila druge. In ne bi bilo moč reči, da je kateri boljši.

Molčeč in nedostopen je Šarec nosil mitraljez in škatlo nabojev vedno s seboj, na najtežavnejših pohodih, nikdar ni dal orožja iz rok in nikomur ni pustil, da bi mu ga pomagal nositi. O njem so vedeli le to, da se je v nemški vojski sprl z nekim častnikom in ležal za to tri mesece v temnici neke trdnjave. Zlomili ga niso, pač pa vžgali v njem sovraštvo, ki ga ni mogel nihče razumeti.

Bil je ranjen v roko, a se je boril naprej. Primož ga je ščitil, da se mu niso mogli nemški bombaši približati z

boka. Brzostrelci z vrha so ga varovali z bombami. Nemški stotnik bi bil skoraj ponorel, ko njegovi vojaki niso mogli uničiti mitraljeza, ki je sejal smrt po vsej koloni.

Borci so odbili nekaj naskokov, Nemci pa so se še in še zaganjali v vzpetino. Boj je divjal na osvojenih položajih. Ne napadalci ne napadeni niso mogli preokreniti bojne sreče v svoj prid.

„Drži se, Šarec, drži se!“ je vpil Leban. S svojo prisotnostjo je zagotavljal, da branilci kljub sovražnikovi premoči niso zapustili ključne točke.

Šarcu in Primožu je zmanjkovalo municije. Kar naprej sta vpila:

„Prinesite municijo!“

Mnogi borci so se splazili do mrtvih Nemcev in jim pobrali municijo ter jo s težavo spravljali do mitraljezcev.

Poveljujoči stotnik se je zaklel, da mora uničiti mitraljez med skalami. Kdaj pa kdaj so uzrli blede čelo in cev, ki je sikala mednje uničujoče plamene.

Pokalo je vsepovsod. Zdaj so se borili oboji premišljeno, iz zaklonov. Nemci so upali, da jih bodo s protinapadom vrgli s položaja, rešili svoj tovor ter odvlekli mrtve in ranjene.

Tisti, ki so znali nemški, so sporočili, da je stotnik poklical ostrostrelca. Na to so opozorili Šarca. Kljub temu je njegov pomočnik že čez nekaj minut žalostno kričnil, da je Šarec zadet.

Nato je zgrabil mitraljez on, pomočnik. Streljal je nekaj časa in se zgrudil ob njem, prav tako zadet v čelo. Naslednji jo je dobil v ramo. In četrti, ki je zgrabil za mitraljez, je spet mrtev obležal...

Nemški naskok se je nadaljeval. Trupla tistih, ki so dospeli na vrh, so se kotatila navzdol in obležala spodaj, kot za strah vsem, ki jih je mladi stotnik gonil naprej, da bi po vsi sili zavzeli vzpetino.

VLADO FIRM

Razposajenci v trgu

Čeprav so bile velike šolske počitnice, so bili nekateri izmed trških otrok pokonci že s prvimi sončnimi žarki. Ivo, Matej, Mirko, in Jure so bili skoraj neločljivi. Skupaj so hodili v šolo, drug drugemu pomagali pri učenju, bosopetili po zaspanem trgu, o katerem so trdili, da je nadvse dolgočasen. Vsega v zelenju, med gozdovi in Sotlo stisnjene, so obiskovali le pisani metulji in med vrtovi, polnimi cvetja, so se brenče spreletavale čebele, tako, da jo je četverka, stikajoča za vrtnimi jagodami, nemalokdaj skupila.

Tistega večera, ko je sonce že zašlo za gradom na strmem gozdnatem hribu, si je četverka domislila nič kaj pohvalno šalo. Pred dnevi, ko Mirkove stare mame ni bilo doma, so fantiči brez privolenja skoroda pustošili po njenem vedno lepo negovanem vrtu, da so veje vabljivih češenj zlomljene kaj žalostno visele k tlom, na gredicah, polnih jagod, pa je bilo tudi polno otroških stopinj. Seveda, stara mama ni bila prav nič vesela takšnega pustošenja. Rada je imela otroke in sama jim je dajala, če so jo le prosili, toda kaj takega storiti njej pa je bilo le malce prehudo. Stopila je k Mirkovemu očetu, pa še k temu in onemu in opoldne je bila na domovih četverke huda ura.

Fantiči pa bi ne bili trški razposajenci, če bi ne bili brž skovali povračilo za opoldansko tepežkanje. Mirko je kar pozabil, da je stara trška gospa, ki je stanovala na zgornjem koncu trga, še njegova stara mama povrh. Staknili so skupaj glave in že so imeli načrt. Da, stari gospej bodo zagodili!

Ko se je večer že prevesil v noč in so v trgu pričele brleti plinske svetilke, so se male postave splazile na vrt. Vsak je nekaj nosil s se-

boj. Mirko črn papir, Ivo risalne žebličke, Matej je vlekel lestev, Jure pa je oprezal. V spalnici je že ugasnila luč. Stara gospa je zaspala, in kadar je zaspala, je spala trdno. Brž so navihanci prislonili lestev in splezali po njej na dolg lesen mostovž. Neslišno so hodili od okna do okna in ga obložili s papirjem, tako, da je bila za staro gospo dvakratna noč. Preklicani fantiči so tiho odšli, kot so tudi prišli. Od razposajenosti so jim kar gorele oči. Resnično niso želeli stari gospej nič hudega, le malo so hoteli poravnati račune.

S prvimi sončnimi žarki je vsako jutro vstajala tudi stara gospa. Klical jo je petelin, pa tudi zvon v bližnji cerkvi je pozvanjal. Stara gospa je sedela v postelji, si mencala oči in se čudila: „Jej mene, še taka tema, pa se petelin že oglašja. Tudi zvon že pozvanja. Nak, le dozdeva se mi! Preutrujena sem. Seve, saj je še noč,“ je tolažila sama sebe. Legla je in spala naprej.

Ko je sonce prilezlo že daleč čez hribe, se je stara gospa vnovič zbudila, se zastrmela v zatemnjena okna, pogodrnjala o predolgi noči in vnovič legla. Pred vrati je mijaval muc, lačen in začuden, kaj je vendarle s staro gospo? Mlekarica je prišla po steklenico, ki jo je vsak dan že zgodaj zjutraj pustila pred vrati. Začudena je strmela v še polno steklenico in majala z glavo. „Lej, lej, stara gospa še vedno spi, kaj je le počela ponoči, hm?“ Tudi pismo- noša je opoldne zaman trkal po zaklenjenih vratih. Odložil je pošto poleg steklenice in majal z glavo. Pa je prišel pek in odložil zapečene žemlje in rogljičke, se začuden popraskal po glavi in že odhitel s košem naprej. Tega dopoldneva je bil tudi mesarjev vajenec prese- nečen. Kos mesa, zavitega v papir, je odložil

Zaradi pozdrava

Mračno in mrzlo je še zju-
traj, ko gremo na delo. Gre-
mo vselej po isti poti in sre-
čujemo vedno iste ljudi.
„Dobro jutro!“ jih pozdrav-
ljamo.

„Na svidenje!“, ko se po
delu vračamo domov.

Vsi srečujemo moža z brki
in dežnikom. Pozdravimo ga,

on odzdravi in tako je vse
prav.

Toda nekega jutra ga ni na
poti, tudi opoldne ga ne sre-
čamo in zato je vse narobe.

D drugega dne ga spet sre-
čamo. Spet ga pozdravimo:

„Dobro jutro!“

„Na svidenje!“

In spet je vse prav in vsi
smo zadovoljni. Ne vemo pa,
da je brkati mož s klobukom
dopolnil svoja službena leta
in da gre vsak dan po tej po-
ti le zaradi pozdrava:

„Dobro jutro!“ in

„Na svidenje!“

Sandi Sitar

Bruno sanja

Tarna mali Bruno,
ker rad bi šel na luno,
z raketo poletel bi,
s pogledom svet objel bi.

A raketa
to ni šala,
Bruno pa ni
kozmonavt.

Luna pa z neba se smeje,
Ker čez dan jo sonček greje,
a ponoči lepo sveti,
da ne more Bruno spati.

Sanja Bruno,
kozmonavt,
da poletel je
na Mars.

Tam so ga lepo sprejeli,
pogostili ga, mu peli,
vsak mu dal je nekaj v dar,
da postal je milijonar.

Hvala lepa,
bratje,
hvala,
stokrat hvala.

S svojo jadra zdaj raketo,
vse je v pravljico odeto,
obletava širni svet,
vse je le kot pisan cvet.

Jaz sem,
mali kozmonavt,
zdaj-le vozim se
na Mars.

Toda Bruno se predrami,
žalostno prijoče k mami,
saj ni na Marsu vasoval,
temveč v postelji zaspal.

kar na prag in smeje se stekel nazaj. Povedal bo mesarju, da trška gospa danes še spi, čeprav je bila vedno v trgu med prvimi na nogah. Ko pa je prišel še dimnikar, se je maček že prav zadovoljno gostil z okusnim kosom mesa. Poskusil je tudi s steklenico mleka, kar pa se mu ni posrečilo, ker ga je pri tem zalotil so- sedov pes. Nastal je pravcati ravs, naokoli so frfotali koščki papirja, iz razbite steklenice pa je po stopnicah teklo mastno mleko. Naokoli je stopical petelin, frfotal, se začuden oziral in se brčkone spraševal, zakaj je danes vse na- robe pri stari gospej.

Ko se je pred večerom vrnila mlekarica, se je skoro sesedla od presenečenja. Kakšno raz- dejanje! Prijela se je za glavo in za hip jo je prešinila huda slutnja. Kaj če je stara gos- pa...? Kot burja je stekla k županu in mu vsa preplašena pričela pripovedovati čudno dogajanje v hiši stare gospe. Pa so jo kaj brž mahnili k stari gospej župan, občinski tajnik in poveljnik orožniške postaje. Vlomili so vrata, pohiteli po stopnišču in skozi prvo sobo, kot burja privihrali v spalnico, kjer je na po- stelji sedela stara gospa, vsa zmedena in pre- strašena. Zbudil jo je strašanski hrup, ki so ga počeli pri vratih. Ona je strmela v nje, oni pa so, vsaj videti je bilo tako, prav neumno str- meli vanjo. Ko pa se je tajnik zagledal v za- temnjena okna, si ni mogel kaj, da se ne bi na ves glas zakrohotal. Vsi trije so pohiteli k oknom, jih odprli in potrgali črni papir. V so- bo je planila svetloba zahajajočega sonca, stara gospa pa je še vedno brez besed strmela v ob- činske može.

Vse lepo in prav. Čeprav so tržani imeli radi staro gospo, so se še dneve smejali na njen ra- čun in odpustili mladim razposajencem, ki so

po nekajdnevni hudi uri sklonjenih glav prišli k stari gospej, se ji opravičili in ji prinesli poln jermas dobrot, ki so jih nakupili s svojimi pri- hranki. Stara gospa jih je sprejela, posedli so v jedilnici, srkali kavo in jedli krhke rogljičke. Le Mirka je stara mama rahlo potegnila za uhlj in smeje vzdihnila: „Oh, mladost je pač norost!“

Oslova pamet

(ARABSKA NARODNA PRIPOVEDKA)

Lepega dne je emir Muavija prišel na sprehod do reveževega mlina. Ustavil se je in opazoval osla, ki je obračal veliko mlin- sko kolo. Osel je imel okrog vratu zvonec, ki je venomer cingljaj. Temu se je emir zelo čudil in vprašal je mlinarja:

— Zakaj pa ima osel okrog vratu zvo- nec?

— No, to je tako, je začel razlagati mli- nar, — če zadremlijem, se osel takoj poleni in se ustavi, zvonec pa utihne. Potem se zbudim, vem, da osel ne dela in ga spet naženem.

— Kaj pa če se osel ustavi in samo na- lažno maha z glavo, toliko da zvonec zvoni, ti pa lepo mirno spiš in misliš, da pridno obrača kolo?

— Eh, gospod, ne morem računati s tem, da ima moj osel vašo pamet!

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

Leban je zaskrbelo, ko je strojnica v škraplji utihnila. Sporočili so mu, da se je pokvaril zaklep. Zato je naročil, naj zasede spraznjeni položaj Primož s pomočnikom.

Primož je izbral dimne zastore eksplozij ročnih bomb in se s pomočnikom privlekel v nevarno gnezdo. Zvrnil je iz luknje zadnja dva mrtva in mitraljez je spet zapel.

Medtem so Lebanovi izvidniki odkrili ostrostrelca in nemškega stotnika. Bila sta zelo dobro zakamufilirana v neki vrzeli kamnite ograde. Poklical je nekega Bohinca, divjega lovca, ki je s svojo mavzerico z razdalje sto metrov zadel jabolko. Zaradi ognja fant ni mogel takoj zagledati obeh Nemcev. Ko pa ju je z Lebanovim daljnogledom le staknil, se je prilepil k tlom kot podlasica. S prvim strelom je ubil ostrostrelca, čez nekaj časa pa je utihnil tudi stol- nikov glas.

„Hauptmann ist tot!“ so zaslišali izpod ceste.

Napad na vzpetino se je sesul. Na njej so bili že štirje mrtvi in šest ranjenih. Primož se je odahnil. Z roko si je obrisal potno čelo.

Borili so se že nekaj ur. Lok sonca se je večal in raz- košna svetloba se je poigravala po dolini, prepreženi s curki krvi, in med drevjem, kjer so odmevali kriki in stoki, zdaj že bolj poredko.

Nemci so zdaj uvideli, da jim preostane le umik. Šlo jim je za to, kako odvleči vsaj nekaj mrličev in ranjenice. Vse bolj so se umikali proti vasi in vlačili v njeno zavetje svoje ranjene. Da bi zavarovali umik, so preusmerili mino- metalski ogenj v neposredno bližino napadalcev.

Leban je tedaj izbral dvajset fantov z brzostrelkami in bombami. Zavlekli so se daleč v gozd in obšli nemške obrambne položaje. Po trebih se so priplazili minone- talski enoti za hrbet. Zagledali so precejšnjo skupino

Nemcev, ležečih za kamnitimi zidovi. Eni so streljali z dvema minometoma, drugi pa so si ščitili glave, skrivajoč se tik za zidovi.

Užgali so po njih vsi hkrati in vrgli bombe. Vsa sku- pina se je divje razbežala in obležala pobita. Pustili so jih, ker bi jim lahko takoj v bok ali v hrbet udarili drugi Nemci, in se naglo umaknili nazaj, od koder so bili prišli. Dosegli so svoje: minometi so utihnil.

Sonce se je nagnilo za obzorje; gričevnate globače so že pokrile sence, ko je nemški odpor popustil. Tisti, ki so se srečno izvlekli iz podkve in neprijetnega objema ognjenih klešč, niso imeli volje, da bi znova silili tja.

Leban je opazoval premike sovražnih skupin in vozle odpora. Lahko bi bil že poprej zapovedal naskok, toda slutil je, da bi ga morali početi z žrvvami. Esesovci so se borili z vsemi močmi. Toda kljub temu se je moral kmalu odločiti.

K vsem štirim skupinam je poslal kurirje z obvestilom, da bo znak za naskok rdeča raketa z njegovega povelj- niškega mesta. Bal se je, da ne bi zaradi prevelikega odlašanja porabili preveč municije in oklevali v dokonč- nem spopadu. Do sedaj so vedno odločili izid z bojem prsi ob prsi, kar je sovražnik težko prenesel.

Z užitkom je nameril raketo pištolo naravnost v sre- dino bojišča. Takoj ko se je rdeča svetloba razpočila, so na vseh obronkih gozda in skalovja zadonela povelja.

„Jurišni bataljon, naprej!“

„Juriš, huraaa!“

„Tito! Stalin! Tito! Stalin!“

Še preden je ugasnil trepetajoči sij na snegu, je bilo vse pobočje polno borcev, ki so med streljanjem in vpitjem drveli navzdol. Preživeli Nemci v podkvi niso vzdržali na- vala. Umikali so se in streljali nazaj, v teku. Bataljon je v

prvem naskoku zasedel cesto, kjer je ležal vabljiv plen, in vrgel preostale esesovce čez greben, od koder bi jim lahko grenili zmago le še mitraljezi iz daljave.

Zdaj, ko so Nemci tekli, bi jih lahko gonili še naprej. Toda Leban je zaustavil pogon. Čeprav je sovražnik iz- gubil voljo do boja, je imel še vedno na razpolago naj- manj toliko mož, kolikor je bilo njih. Zato ni hotel tvegati novih žrtv in se je zadovoljil z dosedanjim uspehom.

Tisti, ki so se spoznali na minomete, so se takoj lolili streljanja z njimi. Le cevi so obrnili v drugo smer. Kar tja- vdan so pošiljali mine. Eksplozije so votlo freskale in od- mevale prek kamnite kraške pokrajine, kot bi se boj šele začel.

Leban je razporedil zaporni vod in odhitel na bojišče. Od zmage je bil omamljen, razgret, krvav in vznemirjen. To je bil boj, o katerem je dolje samo sanjal. Najraje bi objel vsakega borca posebej. Vse je pridrla na bojišče.

Od moža do moža je šlo povelje:

„Pazite na potuhnjene!“

Marsikdo jo je že skupil, ko se je bližal navidezno mrtvemu.

Primož je s Travnikarjevim hodil po bojišču. Sarca je imel obešenega prek rame, da bi lahko z njim streljal stoji. Zadnji sončni sij je s škrlatno rumeno svetlobo barval zga- žene in okrvavljene planjave in skale, se lovil po zverže- nih truplih in razmetanih kosih opreme. Vseposvoda so le- žali telečnjaki, prestreljene čelade, odvrženo orožje in kupi praznih tulcev.

Primož se je hotel zapomniti vse, kar je videl. Borci so obirali ubite, jih preobračali in iskali orožje, brskali po vozeh in pobrali vse, kar bi bilo zanje uporabno.

(Dalje v prihodnji številki)

Zapleteni primer

R. WILKINSON

Medeni mesec

K posestniku Huberju je prišel podeželski zdravnik.

Huber sam mu je odprl vrata in ga nezaupljivo pogledal. To je torej tisti novi, o katerem ljudje po vasi toliko slave pojo, je pomislil. No, najljubše bi mu bilo, če ne bi imel nikoli opraviti z medicino. V njegovih očeh je bilo vse skupaj mazaštvo, s katerim so ljudem zmamljali denar.

"Klicali ste me," je rekel zdravnik.

"Sem," je zamolklo rekel kmet, "zaradi žene. Padla je in si nemara zlomila nogo. Že ves dan leži v kamri in sloka."

"Bomo pogledali," je rekel zdravnik. Vstopil je v hišo in radovedno ogledoval.

"Tista vrata levo," je pokazal kmet, a ko je za zdravnikom hotel vstopiti v sobo, ga je ta odločno odrinil.

"Kar lepo zunaj počakajte," je rekel. "Samo napoto mi boste delali." S temi besedami je kmetu zaloputnil vrata pred nosom.

Hm, je pomislil Huber, takšen je torej ta patron. Ne pusti, da bi mu kdo pod prste škilil. Brundajoč je odracal v kot, se poveznil v stol in si vtaknil pipo med zobe.

Že po nekaj trenutkih so se odprla vrata in zdravnik mu je pomignil: "Prinesite mi dleto, človek," je rekel, "pa hitro, če je mogoče."

Dleto, je pomislil kmet, to pa ni kar tako. Odgnal je to misel in ga brž prinesel. Toda, komaj si je našel pipo, že je zdravnik molal glavo skozi vrata.

"Kleščice, Huber, kleščice rabim," je vzkliknil. "Pa še izvijač prinesite."

Iz sobe je slišal kmet ženinino stokanje in oči so se mu nevarno zasvetile, ko je

zdravniku izročil kleščice in izvijač. Vrata so se spel zaloputnila.

Huber je obstal ko vkopan in napejal ušesa. Mar ni pravkar škrtnilo, kot da bi...? Postalo ga je strah ob misli na ženo — in na tega novega zdravnika. Takole z dletom, kleščami in izvijačem bi znal tudi sam zdraviti bolnike.

Ni utegnil mnogo razmišljati, kajti že so se znova odprla vrata. Zdravniku so znojne srage pokrivalo čelo.

"Kladivo, kmet!" je zahteval, "brž skočite po kladivo."

Zdaj je posestniku Huberju pošlo potrpljenje.

"Prekleti hudič," je zatulil in planil v sobo, "ali mi hočete ženo ugonobiti?"

"Ne čenčajte neumnosti," je rekel zdravnik in stopil živčno za njim, "pomagajte mi rajše odpreti torbo. Ključ sem pozabil doma."

Sem Frank Young, lastnik potovalne agencije v Milwayu. Kraj ima manj kakor deset tisoč prebivalcev. Vsi so se začudili, zakaj nisem raje začel v Bostonu, ki je oddaljen le uro vožnje z avtomobilom, kjer imajo mednarodno letališče in pristanišče, v katerem živi približno milijon potencialnih klientov.

Za mojo odločitev je bilo več razlogov. Prvič, Milway je moj rojstni kraj, zato ga obožujem. Poznam skoro vsakega prebivalca, vsi imajo o meni lepo mnenje, danes, po desetih letih, se moje podjetje lepo razvija. Bil pa je še en razlog. Želel sem biti blizu Clare Snow, zaposlene v banki. Vanjo sem se zaljubil še v gimnaziji, ko sva sedela v isti klopi. Da ni nikoli pomišljala, da bi mogel postati njen mož, je dokazala takrat, ko se je poročila z železničarjem Kingom. Ta je pet let kasneje izgubil

življenje v prometni nesreči, ona pa je prodala trgovino in se vrnila v banko.

Cez nekaj časa sem jo začel obiskovati in vabiti na večerje ali v kino. Kazalo je, da se je začela zanimati zame, tedaj pa se je priselil v mesto Tom Wiking.

Tom je bil postaven 40-letnik prijetnega videza. Odprl je zavarovalno agencijo. Poskrbel je, da so vsi zvedeli, da ni poročen, zato so bile njegove klientke večinoma ženske. Menda je to razlog, da mi je bil antipatičen. Poskušal sem se boriti proti temu občutku, v majhno olajšanje mi je bilo, ko sem ugotovil, da se za Claro le ne zanima.

Šest mesecev potem, ko se je Tom naselil, se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Clara je podedovala pol milijona dolarjev za sorodnikom, ki ga ni nikoli videla. Vsi smo se ob tem veselili, tudi Tom, ki jo je tedaj prvič pogledal. Način, kako je Clara reagirala, me je zelo razžalostil. Ali ni tako kakor mi vsi v mestu vedela, da hoče Tom samo njen denar? Očitno je bilo, da se je tega zavedala, prav tako pa je bilo tudi očitno, da hoče Toma vsekakor dobiti, pa čeprav bi jo to veljalo pol milijona dolarjev. Kaj kmalu sta se poročila in odpotovala na medeni mesec v Miami.

Povedati moram, da nisem zlobnež. Ko sem zvedel, da se Tom ni oglasil pri meni, temveč kupil vozovnice pri bostonski agenciji, se nisem nikomur pritoževal. Še ponosen sem bil na spretnost, s katero sem prikrival svoje občutke.

Teden dni po prihodu novoporočencev na Florido smo doživeli novo presenečenje — Clara je utonila, ko sta bila z možem na ribarjenju. Nikogar ni bilo zraven, ko je Clara padla iz barke v morje. To se je zgodilo v trenutku, ko je neki Carl Allan ujel veliko sabljario.

Clara je bila sama na sprednjem delu barke, ker je vedela, da bi njena mrska bolezen kvarila razpoloženje Tomu in družbi. Vsi drugi so odhiteli na zadnji del, da bi gledali Allana, ko se je mučil s svojo veliko ribo. Petnajst minut kasneje je prišlo Tomu na misel, da bi pogledal, kaj je z njegovo ženo. Ves prestrašen je prihitel nazaj in dejal, da njegove žene ni na prednji palubi. Kaže, da je padla v morje.

Skoro noč je že bila, ko so našli njeno truplo. Plavala je z obrazom navzdol, manjkala ji je ena noga. Verjetno ji jo je ugriznil morsk pes. Policija v Miamiu je uvedla preiskavo. Toda Clara je imela morsk bolezen, nagnila se je bila čez ograjo, medtem ko se je Allan boril z ribo in se je barka zaradi tega močno zazibala. Vsak bi v takih okoliščinah lahko padel v vodo.

Bil sem na pogrebu. Tom je bil smrtno bled in ves je drgetal. "Zdaj je bogat," sem pomislil.

Vrnil sem se v pisarno. Čutil sem se krivega, ker nisem bil presenečen, ko sem zvedel za Clarino smrt. Podzavestno sem čutil, da ni bila nesreča. Tom jo je porinil čez ograjo! To je imel v načrtu že tisti dan, ko ji je predlagal poroko.

Naslednje jutro sem obesil na vrata pisarne tablo z napisom "Sem na dopustu" in se odpeljal v Boston. Tam sem obiskal nekaj starih prijateljev in poslovnih partnerjev, tretji dan pa sem z letalom odpotoval v Miami. Poiskal sem policijskega poročnika, ki je raziskoval smrt.

Vsi so bili na zadnjem delu ladje, sem dejal, — in opazovali Allana, kako se je boril z ribo. Tom se je lahko umaknil, stekel naprej, potisnil ženo čez ograjo in se vrnil, ne da bi to kdorkoli opazil. Petnajst minut kasneje je dejal, da gre na prednji del ladje po ženo, ki je imela, kot so vsi vedeli, morsk bolezen in bruhalo, nagnjena čez ograjo.

— Zakaj pa naj bi jo hotel ubiti?

— Zato ker je podedovala pol milijona dolarjev. Mislim pa, da bo preiskava še ugotovila, da je visoko zavaroval njeno življenje. Ali ni to zadosten motiv? Ko je še zvedel, da Clara ne prenese vožnje po morju, je ugotovil, da je to izredna priložnost za izvedbo načrta.

— Ali imate še kakšno misel, ki bi opozarjala na zločin? — je vprašal poročnik.

— Seveda. Zenin, ki ima res rad svojo ženo, ne bi zahteval od nje, da ga spremlja med ribolovom, če ve, kako ji morje škoduje.

— Vse, kar pravite, ima nekaj smisla, — je dejal poročnik, — vendar nisem odkril ničesar. Motiv je, drugega pa nič. Nobenega dokaza ni. Če bi bilo le kaj, kar bi opozarjalo, da je Tom pripravljaval zločin od vsega začetka...

— Seveda ga je! — sem vzkliknil. — Preden sem odprl svojo agencijo, sem delal v znani agenciji v Bostonu. V prejšnjih dveh dneh sem obnovil nekatera stara znanstva in zvedel, da je Tom kupil dve vozovnici do Floride, od teh pa je bila samo ena povratna.

für weitblickende...

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
razpisuje v sodelovanju z osnovno šolo
v Vuzenici ob Dravi

LIKOVNO KOLONIJO

v dneh od 18. do 24. avgusta 1974 v
Vuzenici ob Dravi.

Ker je število mest omejeno, prosimo,
da prijavite res samo otroke, ki jim je
slikanje v veselje in so na tem pod-
ročju tudi v šoli odlični. Prijave je tre-
ba poslati najkasneje do 31. julija
1974 Slovenski prosvetni zvezi, Celovec,
Gasometergasse 10, kjer dobite
tudi vse tozadevne informacije.

CELOVEC

SOBOTA, 27. 7.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.55 Glasbeni mozaik — 8.05 Družinski obzornik — 10.00 „Iz vseh dolin zveni“ — 10.45 Naša lepa domovina — 13.30 Za dobro voljo — 14.00 Zabavni koncert — 14.30 Godba na pihala — 15.15 Ljudska glasba iz celega sveta — 16.00 Servis — 18.00 Deželni razgledi — 18.35 Mala solistična parada — 19.05 Koračnice predal-
skih skladateljev — 19.50 Note in beležke — 20.10 Srečanje pevcev in muzikantov v Oberstaufen — 22.10 Šport — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

NEDELJA, 28. 7.: 6.10 Igra na orgle — 8.10 Kmetijska oddaja — 8.15 Srečanje z mladostnimi leti — 9.45 „Dunaj, mesto mojih sanj“ — 10.30 Radijska pravljica — 11.00 Dopoldanski koncert — 13.10 Ogledalo mestnega gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Voščila — 16.00 „Modra Dunajčanka“ — 17.25 Ljudski koncert — 18.00 Okretnica Jugovzhod — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Deželni razgledi — 20.10 „Lohengrin ali princeza von Dragan“ — 21.20 Zadnja postaja Dunaj — 22.10 Šport.

PONEDELJEK, 29. 7.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Pesmi in plesi iz Gradiščanske — 9.30 Vesele note mojstrov — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 Knjižni kotiček — 14.45 Na obisku pri koroških godbah na pihala — 15.00 Ljudske viže — 16.30 Za otroke — 17.10 Kaj radi slišimo — 17.52 Oddaja delavske zbornice — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Na obisku pri studiu Gradiščanske — 19.50 Note in beležke — 20.10 Zveneci operetni vodič — 21.00 Kmetijstvo in ekologija — 21.30 Iz avstrijskega glasbenega ustvarjanja — 22.10 Šport.

TOREK, 30. 7.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Ljudske viže — 9.30 Dežela ob

RADIO PROGRAM

Koroška pratika — 21.00 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.10 Šport.

PETEK, 2. 8.: 6.00 Jutranja gimnastika — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Ljudska glasba z Pinzgau — 9.30 Klavirska glasba F. Chopina — 11.03 Ljudska glasba iz Lungau — 13.30 Veselo zaigrano — 14.30 Koroške navade včeraj in danes — 15.00 Zborovska dela avstrijskih skladateljev — 16.30 Za otroke — 17.10 Glasba za konec tedna — 17.52 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Robert Stolz dirigira — 19.50 Note in beležke — 20.10 Slavnostne igre 1974 v Salzburgu — 21.30 „Inserirati velja več kot študirati“ — 22.10 Šport.

SLOVENSKE ODDAJE

SOBOTA, 27. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 28. 7.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 29. 7.: 13.45 Informacije — Poje slovenski oktet — Izumitelj poštne znamke — Lovrenc Košir.

TOREK, 30. 7.: 9.30 Dežela ob Dravi — 13.45 Informacije — Šport — Slovenski solisti.

SREDA, 31. 7.: 13.45 Informacije — Na planine vabi me srce.

ČETRTEK, 1. 8.: 13.45 Informacije — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

PETEK, 2. 8.: 13.45 Informacije — Po sledih starih šeg in navad.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 — 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih):
4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturmo.

SOBOTA, 27. 7.: 6.00 Jutranja kronika — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 11.20 Z nami doma in na poti — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 S pesmijo in besedo po

Franja Zorka — 20.00 Stereofonski operni koncert — 21.30 Zvočne kaskade — 22.15 Popevke se vrstijo — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 30. 7.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.20 Pojo mladi vokalni ansambli — 9.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe — 10.15 Promenadni koncert francoskih skladateljev — 11.20 Z nami doma in na poti — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Skladbe za mladino — 14.40 „Na poti s kitaro“ — 15.40 Iz filmov in glasbenih revij — 16.00 Vrtljak — 17.10 Zvenča imena — 18.15 Z majhnimi zabavnimi ansambli — 18.30 V torek nasvidenje! — 19.15 Z ansambli Borisa Kovačiča — 20.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 21.38 Melodije v ritmu — 22.15 Od popevke do popevke — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Odlomki iz oper, ki jih radi slišimo.

SREDA, 31. 7.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniški pozdravi — 9.35 Zbrane melodije, znani orkestri — 11.20 Z nami doma in na poti — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Slovenske narodne — 14.30 Voščila — 15.40 Glasbeni drobci od tu in tam — 16.00 Loto vrtljak — 17.10 Operni koncert — 18.20 Zvoki današnjih dni — 19.15 Glasbene razglednice —

Slovensko prosvetno društvo Radiše vabi na

VEČER SLOVENSKE PESMI

v petek 2. avgusta 1974 ob 20.30 uri v hotelu KOROTAN v Sekiri.

Nastopa pevski zbor **RADIŠKI FANTJE**.
K številni udeležbi, posebno goste, ki se mudijo pri nas na dopustih, vabi

društveni odbor

20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ČETRTEK, 1. 8.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.20 Potujmo z glasbo — 9.40 Iz partitur operetnih mojstrov — 11.20 Z nami doma in na poti — 12.40 Pihalne godbe — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Amaterski zbori pojo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 V plesnem ritmu — 16.00 Vrtljak — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 Tipke in godala — 18.35 Iz kasete produkcije RTV Ljubljana — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Popevke in plesni ritmi — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Nočni koncert s Xenakisom.

PETEK, 2. 8.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.20 Jugoslavija v pesmi — 9.40 Lepe melodije — 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po vaši želji — 11.20 Z nami doma in na poti — 12.40 Z domačimi ansambli — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Mladina poje — 14.30 Voščila — 15.40 Popoldanski sestanek z orkestrom Helmuth Zacharias — 16.00 Vrtljak — 17.10 Solisti z ovpernih in koncertnih odrov — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.15 S Fantli treh dolin — 20.00 Stop-pops 15 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.15 Petkov nočni koncert.

Slovenska fizikturna zveza vabi na

NOGOMETNI TURNIR

v nedeljo 4. avgusta ob 13. uri na nogometnem igrišču v St. Janžu. Tekmovale bodo štiri enajsterice: Iskra Kranj, DSG Sele, Slovenski atletski klub in St. Janž.

Po končanem turnirju in razdelitvi pokalov, bo v gostilni „pri Tišlarju“ za razvedrilo igral godbeni ansambel.

Odbor

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli

V a b i l o

Vas in vaše goste vabimo na

VEČER SLOVENSKE PESMI IN PLESA

ki bo v soboto 27. julija 1974 ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.

Sodelujejo:

mešani in moški pevski zbor in folklorna skupina našega društva ter moški pevski zbor SPD „Trta“ v Žitari vasi.

Društveni odbor

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

A V S T R I J A 1

SOBOTA, 27. 7.: 17.00 Mala hišica — 17.25 Klub seniorjev — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Novo v kulturi — 18.55 Mali šov — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Povenzovala talpa — 21.20 Šport — 21.50 Čas v sliki — 21.55 Kanoni za Cordoba.

NEDELJA, 28. 7.: 16.30 Pustolovščine v mavrični deželi — 16.55 Govorica živali — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Erni Mangold bere iz „Poljubček, poljubček“ — 18.30 Prismojeni Brothersi — 18.45 Heinrich Harrer poroča: V deželi lovcev na glave — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Proti neumnosti ni nobenega sredstva — 22.15 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 29. 7.: 18.00 Stan Laurel in Oliver Hardy — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Živalski raj — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Boney — 21.05 Jack Johnson — Poročilo o legendarnem svetovnem prvaku — 22.35 Čas v sliki.

TOREK, 30. 7.: 18.00 Kara Ben Nemsi Effendi — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Rožnatordeči panter — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Popi — 22.05 Čas v sliki.

SREDA, 31. 7.: 16.30 Za otroke — 17.05 Tim in Struppi v sončnem templju — 17.45 Za družino — 18.00 Stan Laurel in Oliver Hardy — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Televizijska kuhinja — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Govorica — 21.50 Graška fantazija — 22.15 Čas v sliki.

ČETRTEK, 1. 8.: 18.00 Kara Ben Nemsi Effendi — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Športni mozaik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Tako potujemo in ljubimo — 21.50 Čas v sliki.

PETEK, 2. 8.: 11.00 Popi — 18.00 Ostani zdrav — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Zaljubljen v čaravnico — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Onednina linija — 21.10 Še enkrat z občutkom — 21.55 Čas v sliki — 22.00 Slamnata lutka.

A V S T R I J A 2

SOBOTA, 27. 7.: 16.10 Onednina linija — 17.00 Pošast iz Cantervillia — 18.30 Mini-Maks — 18.55 Glasbena poročila — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Na lepí plavi Donavi — 21.45 Čas v sliki.

NEDELJA, 28. 7.: 18.00 Tedenski obzornik — 18.30 Horizonti — 19.45 WIR 74 — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Novo v kulturi — 20.10 Okolica — 20.15 Ali poznate melodijo? — 21.00 Ob primeru nekega potovanja — 21.40 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 29. 7.: 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Papež ali pila — 21.05 Čakamo na Godot-a — 21.30 Teleprezipe.

TOREK, 30. 7.: 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Roulette v Baden-Badnu — 21.25 Teleprezipe.

SREDA, 31. 7.: 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Napoleon — 23.20 Teleprezipe.

ČETRTEK, 1. 8.: 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Pevci in politiki — 21.15 Vesoljska ladja Enterprise — 22.00 Teleprezipe.

PETEK, 2. 8.: 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Za konec tedna — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Trans-Europa-Express — 21.45 Teleprezipe.

JUGOSLAVIJA

SOBOTA, 27. 7.: 17.40 Ansambel Borisa Terglava — 18.05 Obzornik — 18.20 Legenda o divjem lovcu — 19.10 Mozaik — 19.15 Kaj počnemo ob nedeljah — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.40 Omiš 74 — 21.20 Barvna propagandna oddaja — 21.35 Columbo — 22.25 Dnevnik.

NEDELJA, 28. 7.: 9.20 Kmetje — 10.15 Ljudje in zemlja — 11.15 Mozaik — 11.20 Otroška matineja — 12.15 Poročila — Nedeljsko popoldne — 16.40 Ansambel Otavija Brajka in ansambel Feniks — 17.10 Pisani svet — 17.55 Propagandna oddaja — 18.00 Poročila — 18.05 Zahodnjak — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.40 Znamenite pustolovščine — 21.35 Panama — 22.05 Športni pregled — 22.35 Dnevnik.

PONEDELJEK, 29. 7.: 16.45 Madžarski pregled — 18.10 Obzornik — 18.25 Skozi neznano delto — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.30 Aktualna oddaja — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.30 Pravičnik — 21.40 Ne prezrite — 22.10 Dnevnik.

TOREK, 30. 7.: 16.45 Madžarski pregled — 18.05 Obzornik — 18.20 Štirje bratje muzikantje — 18.55 Mozaik — 19.00 Cesta in mi — 19.20 Koncert za harfo in orkester — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik.

SREDA, 31. 7.: 16.45 Madžarski dnevnik — 18.10 Obzornik — 18.25 Družinska smola — 18.55 Mozaik — 19.00 Glasbena oddaja — 19.20 Od zore do mraka — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.35 Psi in ljudje — 22.10 Dnevnik.

ČETRTEK, 1. 8.: 16.45 Madžarski dnevnik — 17.55 Obzornik — 18.10 Svet v vojni — 19.10 Mozaik — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Kam in kako na odh — 20.40 Mavrica — 21.30 Četrkovni razgledi — 22.00 Nokturmo — 22.15 Dnevnik.

PETEK, 2. 8.: 16.45 Madžarski dnevnik — 18.15 Obzornik — 18.30 Bistooki — 19.00 Mozaik — 19.05 Spoznavajmo japonsko glasbo — 19.25 Kažipot — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski gospodarski komentar — 20.30 Propagandna reportaža — 20.45 Poštar vedno pozvoní 2-krat — 22.35 Dnevnik.

Nogometna sekcija v Selah zelo aktivna

Ni še dolgo tega, odkar obstoja v Selah tudi sekcija za nogomet. Selski nogometaši pa tudi funkcionarji te sekcije so kar precej vneti za to panogo.

Kot smo že poročali v našem listu, so Selani lansko leto dostikrat nastopili tudi izven Sel in beležili lepe uspehe. Letos, ko se bliža začetek nogometnega prvenstva, Selani lahko spet pogledajo na lepo število tekem nazaj, ki so jih odigrali izključno izven Sel. Novi „Karavanški stadion“ je sicer že dogotovljen, a ga bodo pustili eno leto pri miru, da se trava nekoliko poraste. Prvenstvene tekme bodo Selani zato igrali samo izven (St. Janž ali Borovlje).

Vrsta uspešnih in deloma znanih moštev naj bi potrdila zmogljivost in zrelost selske ekipe za bližajoče se prvenstvo.

To so bila: Žvabek, Ruda II, SAK, Škocijan, Železna Kapla-okolica, Djekše, Škofja Loka in Komenda. Iz skupno 11 tekem so Selani dosegli sledeče rezultate: 6 zmag, 1 neodločeno igro in 4 poraze s pozitivnim razmerjem 38:27. Za odličnega golgeterja se je izkazal selski „Gerd Müller“ Flori Dovjak, ki je kar sam 21-krat pretresel nasprotnikovo mrežo. Nadaljnji uspešni strelci so bili: Nanti Dovjak in Fridi Mak (vsak po štiri gole), Stanko Olip (3) ter Franci Dovjak in Flori Jug (vsak po dva gola).

Kot je že znano, je bilo moštvo DSG Sele/Zell med osmimi novimi moštvi od Koroške nogometne zveze sprejeto v vrsto moštev, ki se bodo jeseni borila v šestih drugih razredih prvenstva.

F. M.